

คู่มือระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต)

3G

สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
ครู บุคลากรทางการศึกษา
และผู้ปกครองนักเรียน

10:10

คู่มือ

ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา(แท็บเล็ต)
สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา
และผู้ปกครองนักเรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

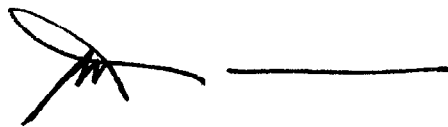

คำนำ

สังคมปัจจุบันเป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์จึงมีความสำคัญในชีวิตประจำวัน โดยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นการทำงานด้านการส่งข้อมูลข่าวสารระหว่างกันในรูปแบบสื่อทั้งภาพ เสียง ตัวอักษรและมัลติมีเดียได้อย่างรวดเร็วทันเวลา

ปัจจุบันสื่อเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมยุคปัจจุบันนั้นยอมรับกันว่าคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เป็นสื่อกระแสหลักที่มาแรง และเป็นที่ยอมรับกันค่อนข้างมากในการนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน และการศึกษาทั่วไปของผู้เรียนแทบทุกระดับนับตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา รวมไปถึงบุคคลทั่วไปในแทบทุกวงการตามวัตถุประสงค์ของการใช้ในหลายกลุ่ม สื่อประเภทนี้กำลังกลายเป็นสื่อกระแสหลักที่มาแรงไปแล้วในปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากคุณประโยชน์ด้านการใช้สอยความสะดวกในการพกพา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการศึกษาของไทยในปัจจุบันนั้น สื่อคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ได้กลายเป็นสื่อเทคโนโลยีการศึกษาที่ถูกจัดลำดับความสำคัญอยู่ในระดับต้นๆ เนื่องจากถูกกำหนดเป็นนโยบายของรัฐที่สำคัญในฐานะเป็นการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ก้าวทันสังคมยุคปัจจุบัน

ในการใช้สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) นั้นมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งจำเป็นที่ผู้ใช้ต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากหากมีการละเมิดทั้งโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ผลการปฏิบัตินั้นกระทบต่อผู้ปฏิบัติโดยตรงที่ต้องรับผิดชอบตามความผิดที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้ปฏิบัติต้องศึกษาเรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติตามกรอบของกฎหมาย ทั้งนี้ คู่มือเล่มนี้ได้รวบรวมสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ (ผู้ปฏิบัติงาน) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ได้ทราบรายละเอียดและข้อกำหนดของกฎหมายอันจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้ใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) โดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างเป็นรูปธรรม

(ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์)

เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต)	
ส่วนที่ ๑	๔
สภาพปัญหาและประเภทของการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์	
ส่วนที่ ๒	๑๑
คุณธรรมและจริยธรรมในการใช้คอมพิวเตอร์	
ส่วนที่ ๓	๑๓
กรณีความรับผิดจากการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์	
ส่วนที่ ๔	๑๙
ข้อควรปฏิบัติ : ข้อเสนอแนะ	
ประเด็นปัญหาถาม ตอบ เสริมความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา(แท็บเล็ต)	๒๓
ภาคผนวก	
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐	๓๐

บทนำ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต)

แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ Tablet Computer หรือเรียกสั้นๆ ว่า "แท็บเล็ต - Tablet" คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดกลางที่สามารถใช้ในขณะเคลื่อนที่ได้และใช้หน้าจอสัมผัสในการทำงานเป็นอันดับแรกมีคีย์บอร์ดเสมือนจริงหรือปากกาติจิตอลในการใช้งานแทนที่แป้นพิมพ์คีย์บอร์ด และมีความหมายครอบคลุมถึงโน้ตบุ๊กแบบ convertible ที่มีหน้าจอแบบสัมผัสและมีแป้นพิมพ์คีย์บอร์ดติดมาด้วยไม่ว่าจะเป็นแบบหมุนหรือแบบสไลด์ก็ตาม

แท็บเล็ตพีซี มีลักษณะเหมือนหน้าจอดีๆ จากคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กแบบเดิมหรืออาจจะเป็นคอมพิวเตอร์มือถือที่ถูกปรับขนาดขึ้นในฐานะที่เป็นกิ่งไฮบริดของแล็ปท็อปและคอมพิวเตอร์ แต่หนึ่งในความก้าวหน้าที่สำคัญที่ทำให้เครื่อง Tablet PC ที่เป็นไปได้คือการพัฒนาไมโครโปรเซสเซอร์ที่ใช้พลังงานต่ำ อีกคุณสมบัติมาตรฐานของเครื่อง Tablet PC ซึ่งแตกต่างจากโน้ตบุ๊ก คือการป้องกันข้อมูลที่มีสไตลัส Tablet PC ถูกออกแบบมาเพื่อการใช้สไตลัสสำหรับงานประจำมากที่สุด เครื่อง Tablet PC โดยทั่วไปมีชนิดของการเขียนด้วยลายมือที่ผู้ใช้โต้ตอบกับคอมพิวเตอร์โดยการวาดโดยตรงบนหน้าจอด้วยปากกา ซึ่งแตกต่างจากโน้ตบุ๊ก โดยคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) มีหน้าจอสีขนาดเต็มฮาร์ดไดรฟ์ ภายในและคุณสมบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์มาตรฐานจะช่วยให้เพิ่มการใช้งานของคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) สำหรับงานนำเสนอที่สาธารณะ ความละเอียดหน้าจอที่เหมาะสมสำหรับใช้กับเครื่องฉายวิดีโอ ซึ่งหมายความว่าแม้จะเป็นงานนำเสนอที่มีลติมีเดียที่มีความซับซ้อนสามารถโหลดเข้าคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) โดยไม่มีความเสี่ยงของการทำงานหนึ่งในผู้ผลิตเครื่อง Tablet PC มีการประกาศรูปแบบที่มุ่งเน้นเฉพาะตลาดการศึกษาคุณสมบัติที่น่าสนใจ ของ"ผู้สอน"รูปแบบเป็นแบบ built - in ระบายลายนิ้วมือ อาจเป็นประโยชน์สำหรับครูที่ต้องการนำข้อมูลที่เป็นความลับ (เกรด, สอบข้อมูลการวิจัย, ฯลฯ)

สำหรับห้องเรียนคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) พีซีมีข้อดีกว่าคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กที่ใช้กันทั่วไป (เกือบทั้งหมดถ้าใช้ร่วมกับแป้นพิมพ์และเมาส์) และยังเพิ่มความสามารถใหม่บางส่วน เช่น

๑. อาจารย์ผู้สอนสามารถนำเสนองานโดยใช้ปากกาสไตลัสแทนการวาดด้วยเมาส์, การวาดภาพที่มีสิ่งประดิษฐ์ปากกาที่เหมือนจะง่ายสำหรับคนส่วนใหญ่

๒. คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ที่สามารถใช้แผนภูมิในการนำเสนอทั้งในแนวนอน หรือแนวตั้ง สะดวกสำหรับการแสดงวัสดุที่อาจได้รับมาในรูปแบบแนวตั้ง (เช่นหนังสือส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบแนวตั้ง)

๓. คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ที่มีแนวโน้มที่จะน้ำหนักเบาและมีแบตเตอรี่ที่ใช้งานได้นาน จึงเป็นสิ่งสำคัญหากผู้สอนอาจอยู่ห่างจากแหล่งจ่ายไฟและต้องการระยะเวลาในการใช้งานภาคสนาม

๔. มีการพัฒนาโปรแกรมยอตนิยมให้ใช้งานได้ง่ายและสะดวก เมื่อต้องการเปลี่ยนไปใช้เครื่อง Tablet PC จึงเป็นเรื่องง่ายพอสมควรโปรแกรมยอตนิยม (เช่นชุดโปรแกรม Microsoft Office) โดยไม่ต้องฝึกอบรมยาวหรือการปรับตัวให้เสียเวลา

โครงการคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เพื่อการศึกษาไทยได้เลือกใช้แท็บเล็ตที่ใช้ระบบปฏิบัติการ แอนดรอยด์ ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ระบบเปิด (Open Source) ที่อนุญาตให้นักพัฒนาหรือผู้ที่สนใจสามารถดาวน์โหลด

Source Code เพื่อนำไปพัฒนาในแบบฉบับของตน หรือนำไปใส่ไว้ในผลิตภัณฑ์ของตนเอง ซึ่งก็มีหลายบริษัทชั้นนำที่ได้นำแอนดรอยด์ ไปเป็นระบบปฏิบัติการบนคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ของตนเอง เช่น SAMSUNG ได้นำแอนดรอยด์ มาพัฒนาโดยสร้างแอปพลิเคชันเพิ่มเติมที่มีชื่อว่า TouchWiz ซึ่งเป็นระบบติดต่อกับผู้ใช้ที่พัฒนาต่อยอดจากแอนดรอยด์ทำให้การใช้งานง่ายต่อผู้ใช้งานมากขึ้น

การให้ผู้เรียนและผู้สอนมีคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เป็นของตนเองอย่างทั่วถึงจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เกิดการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพบว่าการใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ช่วยเพิ่มแรงจูงใจของผู้เรียนและมีผลกระทบในทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยส่งเสริมให้เกิดการค้นคว้าและการเข้าถึงองค์ความรู้นอกห้องเรียนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน

สำหรับในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนนั้น พบว่า การใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) นั้น ช่วยส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนที่มีเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนประกอบมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การสร้างให้เกิดผลสำเร็จดังกล่าวนี้ต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนและการจัดการด้านต่างๆ จากผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนให้มีเครือข่ายสื่อสารแบบไร้สาย (Wireless Network) และเครื่องฉายภาพแบบไร้สาย (Wireless Data Projector) ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถสร้างให้เกิดประโยชน์การใช้งานสูงสุด รวมทั้งควรจัดให้มีการวางแผนจัดหาทรัพยากรสนับสนุนอย่างเป็นระบบ ซึ่งท้ายที่สุดจะพบว่า การใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) นั้น จะสามารถสร้างให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลายและมีความคุ้มค่ามากกว่าการใช้คอมพิวเตอร์เดสก์ทอปและแล็ปทอปประกอบการเรียนการสอนที่มีใช้งานกันอยู่ในสถานศึกษาโดยทั่วไป

อนึ่ง สิ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญยังประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. การจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้อย่างเพียงพอ เพื่อสนับสนุนการใช้งานทั้งในด้านสถานที่/จุดที่สามารถใช้งานเครือข่ายไร้สาย โครงข่าย และเครื่องแม่ข่ายที่มีประสิทธิภาพและใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

๒. การพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอน เพื่อลดความกังวลในการใช้งาน ให้มีความเชี่ยวชาญในซอฟต์แวร์สนับสนุนต่างๆ รวมทั้งให้มีความสามารถและความชำนาญในการเข้าถึงระบบเครือข่าย (LAN) ของสถานศึกษา

๓. การเสริมสร้างความมั่นใจของผู้สอน โดยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนแนวคิด มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมทั้งมีการแบ่งปันทรัพยากรที่พัฒนาหรือใช้งาน ตลอดจนมีการยกย่องชมเชยผู้สอนต้นแบบ (Champion)

๔. การจัดการด้านความปลอดภัยในการใช้งาน โดยโรงเรียนหลายแห่งที่อยู่ในโครงการศึกษาดังกล่าวได้เรียกร้องให้มีการกำหนดขั้นตอนที่ชัดเจนในการแจกจ่ายคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ให้กับผู้เรียนสามารถติดตามการจัดเก็บ การใช้งานและการบำรุงรักษาได้ นอกจากนี้ ยังได้ให้ความสำคัญลงในสิ่งที่เป็นรายละเอียดในบางประเด็น อาทิเช่น พื้นที่และความปลอดภัยในการเก็บรักษาข้อมูลที่ผู้เรียนได้บันทึกไว้

๕. ความสามารถในการใช้งานอย่างต่อเนื่องของคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยสถานศึกษาควรพิจารณาความเหมาะสมในการจัดให้มีผู้ช่วยในห้องเรียน เพื่อคอยแก้ไขปัญหาทางเทคนิค จัดให้มีหน่วยสนับสนุนที่มีความพร้อม ทั้งในด้าน

การซ่อมบำรุงการมีอุปกรณ์สำรองและการแก้ปัญหาอายุการใช้งานของแบตเตอรี่หรือแม้แต่แก้ไขปัญหาเสถียรภาพของเครือข่ายที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

๖. การจัดให้ผู้สอนมีเวลาเพียงพอสำหรับการจัดเตรียมบทเรียน สื่อการสอน แบบทดสอบ ที่ใช้งานร่วมกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) รวมทั้งการจัดให้มีเวลาเพียงพอสำหรับปรับแต่ง คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน

๗. การจัดระบบที่มีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนสามารถจัดเก็บและส่งผลงานของตนเอง โดยให้พิจารณาถึงการจัดเก็บและส่งงานผ่านระบบเครือข่ายไร้สาย รวมทั้งการจัดเก็บและส่งด้วยแฟลชไดรฟ์ในกรณีที่เครือข่ายไม่สามารถใช้งานได้

๘. ความกว้างและความสว่างของหน้าจอคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) รวมทั้งความสว่างและระบบแสงที่เหมาะสมของห้องเรียน ก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม เพราะส่งผลต่อความสนใจและแรงจูงใจของผู้เรียน

๙. ข้อเสนอแนะสำคัญคือ ควรให้มีการเริ่มใช้งานกับผู้เรียนและผู้สอนในบางกลุ่มก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เริ่มจากกลุ่มที่มีประสบการณ์และมีแนวโน้มว่าจะสร้างให้เกิดความสำเร็จก่อน เพื่อให้เป็นแกนนำในการแบ่งปันประโยชน์และประสบการณ์ในเชิงบวก และขยายผลไปยังกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

ส่วนที่ ๑

สภาพปัญหาและประเภทของการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์

สังคมในปัจจุบันเป็นสังคมไอที คอมพิวเตอร์จึงมีความสำคัญในชีวิตประจำวัน โดยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นการทำงานด้านการส่งข้อมูลข่าวสารระหว่างกันในรูปแบบสื่อทั้งภาพเสียงตัวอักษรและมัลติมีเดียได้อย่างรวดเร็วทันเวลา แต่ในปัจจุบันมีการใช้คอมพิวเตอร์ในทางไม่เหมาะสม เช่น นำไปใช้แพร่ภาพ ลามกอนาจาร นำภาพไปตัดต่อเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ทำให้ผู้อื่นเสียหาย ก่อความรำคาญผู้ใช้คอมพิวเตอร์อื่นๆ ปลอมแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต หลอกลวง ก่อการร้าย เป็นต้น การป้องกันปราบปรามและจับกุมดำเนินคดีแก่ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือเกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากผลของการกระทำความผิดดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้างและรวดเร็วซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความสงบสุข และศีลธรรม รวมถึงด้านความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ อีกทั้งจากการประกอบอาชญากรรม ทางคอมพิวเตอร์นั้นมีความแตกต่างจากการประกอบอาชญากรรมแบบอื่น ในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่บังคับลงโทษผู้กระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์โดยตรง คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่บัญญัติออกมาสอดคล้องและทันสมัยกับ ยุคไอทีที่ข้อมูลข่าวสารเป็นวัตถุที่ไม่มีรูปร่างเอกสารไม่ได้อยู่ในแผ่นกระดาษอีกต่อไป ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์คุ้มครองไปถึงการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ได้แก่ การโจรกรรมเงินในบัญชีลูกค้าของธนาคาร การใช้คอมพิวเตอร์ในการปลอมแปลงเอกสารต่าง ๆ การโจรกรรมความลับของบริษัทต่างๆที่เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ การปล่อยไวรัสเข้าไปในคอมพิวเตอร์ การเผยแพร่ภาพลามกอนาจาร รวมไปถึงการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการก่อวินาศกรรมด้วยเพราะรูปแบบการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันทวีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้การสืบสวนมีความยากลำบาก

ประเทศไทยมีกฎหมายที่บังคับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ คือ

๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐
๒. ประมวลกฎหมายลักษณะแพ่งและพาณิชย์
๓. ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา
๔. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๕. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐
๖. พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๕ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ.๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๕๐๕
๗. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (กรณีครูลอกเลียนผลงานทางอินเทอร์เน็ต)
๘. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ (กรณีเด็กกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์)

การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ คือ การกระทำการที่ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายและเป็น การกระทำผ่านหรือโดยอาศัยคอมพิวเตอร์ในการกระทำความผิด ซึ่งมีวัตถุประสงค์มุ่งต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูล ของคอมพิวเตอร์ หรือบุคคล

เนื่องจากในปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตของ มนุษย์ หากมีผู้กระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้หรือทำให้ การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือใช้วิธีการใด ๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก้ไข หรือทำลายข้อมูลของบุคคล อื่นในระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จหรือมี ลักษณะอันลามกอนาจาร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของ รัฐรวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงต้องมีกฎหมายและมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปราม การกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์

ประเภทความรับผิดและลักษณะการกระทำ

ประเภทของความรับผิดที่เกิดการใช้งานคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต จะมีการกระทำความผิดทาง คอมพิวเตอร์โดยจำแนกฐานความผิดและลักษณะการกระทำดังต่อไปนี้

๑. การหมิ่นประมาททั้งทางแพ่งและทางอาญา

การหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต คือ การใส่ความผู้อื่นไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดๆ เช่น เขียน พิมพ์ ข้อความ หรือแสดงกริยาต่างๆทางอินเทอร์เน็ต โดยการใส่ความดังกล่าวนั้น ต้องเป็นการกระทำให้บุคคลที่สาม รับทราบ ซึ่งเป็นการกระทำให้ผู้ถูกใส่ความนั้น ได้รับความเสียหาย ดังนั้น ผู้กระทำความหมิ่นประมาท จะมีความผิด ทั้งทางแพ่งและทางอาญา กล่าวคือ การหมิ่นประมาทนั้น ผู้กระทำความผิดจะมีความผิดทางแพ่ง ฐานละเมิดตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๓^๑ ซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ ผู้กระทำได้กล่าว หรือไขข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความที่ขัดต่อความเป็นจริง เป็นผลให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ต่อชื่อเสียงเกียรติคุณ นอกจากนี้การหมิ่น ประมาท ยังถูกบัญญัติให้เป็นความผิดหนึ่งในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖^๒ ซึ่งลักษณะการกระทำคือ ผู้กระทำความผิดได้ใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูก เกลียดชัง การพิจารณาข้อความที่เป็นการหมิ่นประมาทในทางอาญานั้น อาจเป็นความจริง หรือเท็จก็ได้ดังที่เคยมี คำกล่าวไว้ว่า "ยิ่งจริงยิ่งผิด" เพราะกฎหมาย มุ่งพิจารณาแต่เพียงว่าถ้ามีการกล่าวถึงบุคคลอื่น ในด้านที่ไม่ดีแล้ว ย่อมจะทำให้สังคมไม่สงบสุข ไม่ว่าข้อความนั้นจะเป็นจริงหรือไม่กรณีความผิดทางอาญา ในการหมิ่นประมาททาง อินเทอร์เน็ต จะมีความผิดตามมาตรา ๓๒๖ ตามประมวลกฎหมายอาญา และหากนำข้อความ หรือภาพที่มี

^๑ มาตรา ๔๒๓ ผู้ใดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคล อื่นก็ดี หรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญของเขาโดยประการอื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้นจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ เขาเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแต่การนั้น แม้ทั้งเมื่อตนมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริง แต่หากควรจะรู้ได้

ผู้ใดส่งข่าวสารอันตนมิได้รู้ว่าเป็นความไม่จริง หากว่าตนเองหรือผู้รับข่าวสารนั้นมีทางได้เสียโดยชอบในการนั้นด้วยแล้ว ท่านว่าเพียงที่ส่งข่าวสารเช่นนั้นหาทำให้ผู้นั้นต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่

^๒ มาตรา ๓๒๖ ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้น กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะหมิ่นประมาท ไปลงไว้ในเว็บไซต์ คนทั่วไปย่อมสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้อันเป็นลักษณะของการโฆษณาด้วยภาพ หรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏด้วยวิธีใด อย่างหนึ่งก็มีความผิดฐานหมิ่นประมาท ความผิดสำเร็จในความผิดฐานหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ตนั้น จะถือว่าความผิดสำเร็จเมื่อใด เมื่อพิจารณาถ้อยคำที่ว่า "โดยประการที่ทำให้ผู้นั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง" ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒๖ นั้นไม่ใช่ผลของการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ที่ต้องถือว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว แต่จะพิจารณาว่าผิดสำเร็จ หรือไม่จากวิญญูชนทั่วไป (บุคคลทั่วไป) ว่าเมื่อได้รับทราบข้อความนั้นแล้ว เห็นว่าน่าจะเกิดความเสียหายแต่ผู้อื่นหรือไม่ ถ้าเห็นว่าจะเสียหาย ผู้กระทำก็มีความผิดแล้ว แต่ถ้าบุคคลทั่วไปเห็นว่าไม่น่าจะเสียหายแต่ผู้อื่น ผู้กระทำก็ไม่มี ความผิด และต้องได้ข้อเท็จจริงว่า บุคคลที่สามรับทราบข้อความนั้นแล้ว จึงจะถือว่าเป็นความผิดสำเร็จ แต่ถ้า บุคคลที่สามยังไม่ได้รับทราบข้อความนั้นเลย ก็เป็นแต่เพียงชั้นพยายามหมิ่นประมาทเท่านั้น คือ ผู้กระทำได้กระทำ ไปตลอดแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๖/๒๕๒๕

ข้อความที่ลงหนังสือพิมพ์ในคอลัมน์ "มองมุมนอก" ของหนังสือพิมพ์รายวัน "มติชน" นอกจาก ระบุถึงชื่อและนามสกุลของโจทก์แล้ว ยังลงรูปโจทก์ด้วย ทั้งข้อความก็หมายถึงโจทก์เป็นส่วน ใหญ่ และข้อความดังกล่าวมีความหมายว่าโจทก์ประพฤติปฏิบัติตนอย่างคนไร้ศีลธรรม การที่ โจทก์ผ่านการสัมมนาหลักสูตรพัฒนานักบริหารไม่ได้ช่วยตัดสินคดีและนิสัยของโจทก์ให้กลับตัว กลับใจมีคุณธรรม โจทก์มีส่วนพัวพันเป็นผู้จ้างวานฆ่านายพิชิตผู้สื่อข่าวไทยรัฐ เพราะโจทก์มีนิสัย ขอบวางอำนาจมาตราบใหญ่ มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย และใช้อำนาจในทางที่ผิด อำนาจฝ่ายต่ำจึงเข้า ครอบงำ ถ้าประเทศมีข้าราชการระดับนักบริหารอย่างโจทก์ บ้านเมืองจะไปไม่รอด ข้อความ ดังกล่าวเป็นการใส่ความโจทก์ต่อผู้อ่านหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ โจทก์เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง และถือไม่ได้ว่าเป็นการเสนอข้อความโดยสุจริตติ ชมด้วยความเป็นธรรมอันเป็นวิสัยของหนังสือพิมพ์ที่พึงกระทำ หรือเป็นการลงข่าวตาม ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น จึงเป็นการหมิ่นประมาทโจทก์ บรรณาธิการ หมายความว่า บุคคลซึ่ง รับผิดชอบในการจัดทำ ตรวจสอบ คัดลอก หรือควบคุมบทประพันธ์หรือสิ่งอื่นในหนังสือพิมพ์ ดังนั้น ในกรณีแห่งหนังสือพิมพ์ บรรณาธิการที่จะต้องรับผิดชอบเป็นตัวการ ต้องเป็นบรรณาธิการซึ่ง รับผิดชอบเกี่ยวกับบทประพันธ์หรือสิ่งอื่นในหนังสือพิมพ์เท่านั้น เมื่อโจทก์ไม่นำสืบว่าจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นบรรณาธิการอำนวยการมีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอย่างไร ประกอบกับ จำเลยที่ ๑ ให้การปฏิเสธ และจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นบรรณาธิการ เจ้าของผู้พิมพ์ผู้โฆษณาของ หนังสือพิมพ์รายวัน "มติชน" รับว่าเป็นผู้รับผิดชอบในข้อความที่ลงโฆษณาทั้งหมดแต่ผู้เดียว จำเลยที่ ๑ จึงไม่ต้องรับผิดชอบ

๒. การหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ

การหมิ่นพระบรมเดชานุภาพคือการหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้าย พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์อันเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา

๓. การเล่นเกมพนันทางอินเทอร์เน็ต

การเล่นเกมพนันตามกฎหมายแบ่งแยกการพนันออกเป็น ๒ ประเภท โดยแยกออกเป็น "บัญชี ก." และ "บัญชี ข." กลุ่มที่อยู่ในบัญชี ก. กฎหมายห้ามเล่นโดยเด็ดขาด เช่น หวย ก.ข. ไฮโล ไพ่ต่าง ๆ ส่วน

ประเภทสองที่อยู่ในบัญชี ข. เล่นได้แต่ต้องขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติก่อน เว็บไซต์เกี่ยวกับการพนันออนไลน์มีนับไม่ถ้วน ส่วนใหญ่จะเป็นไฟต่างๆ และสล็อตแมชชีน ซึ่งถือเป็นการพนันตามบัญชี ก. ผู้ฝ่าฝืนก็มีโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ เดือน ถึง ๓ ปี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๖๒/๒๕๔๕

จำเลยให้การรับสารภาพว่า จำเลยเล่นการพนันทายผลฟุตบอลพนันเอาทรัพย์สินกันโดยไม่ได้รับอนุญาต อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย แม้โจทก์มิได้บรรยายว่าการพนันทายผลฟุตบอลเป็นการเล่นอื่นใดนอกจากที่กล่าวในมาตรา ๔ ซึ่งมีได้ระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง และอ้างบทมาตรา ๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ มาในคำขอท้ายฟ้อง แต่มาตรา ๔ ทวิไม่ใช่บทมาตราที่บัญญัติองค์ประกอบความผิด และความผิดมาตรา ๔ ทวิ ก็มีบทลงโทษรวมอยู่ในมาตรา ๑๒ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งโจทก์อ้างมาในคำขอท้ายฟ้องด้วย จึงเป็นเรื่องที่โจทก์อ้างฐานความผิดหรือบทมาตราผิดศาลมีอำนาจลงโทษจำเลยตามฐานความผิดที่ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคห้า ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

๔. การละเมิดลิขสิทธิ์

ลิขสิทธิ์ หมายถึง สิทธิแต่ผู้เดียวที่กฎหมายรับรองให้ผู้สร้างสรรค์กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ตนได้ทำขึ้น อันได้แก่ สิทธิที่จะทำซ้ำ ดัดแปลง หรือนำออกโฆษณา ไม่ว่าในรูปลักษณะอย่างใดหรือวิธีใด รวมทั้งอนุญาตให้ผู้อื่นนำงานนั้นไปทำเช่นนั้นด้วย

การละเมิดลิขสิทธิ์มีทั้งการละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงและการละเมิดลิขสิทธิ์โดยอ้อม ซึ่งการละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรง คือ การทำซ้ำ ดัดแปลง เผยโปรแกรมคอมพิวเตอร์แก่สาธารณชน รวมทั้งการนำต้นฉบับหรือสำเนางานดังกล่าวออกให้เช่า โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ส่วนการละเมิดลิขสิทธิ์โดยอ้อม คือ การกระทำทางการค้า หรือการกระทำที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์ดังกล่าวข้างต้นโดยผู้กระทำอยู่แล้วว่างานใดได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น แต่ก็ยังกระทำเพื่อหากำไรจากงานนั้น ได้แก่ การขาย มีไว้เพื่อขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ เสนอให้เช่าซื้อ เผยต่อสาธารณชนแจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของลิขสิทธิ์และนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๓๐๑/๒๕๔๓

จำเลยที่ ๑ ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีการทำซ้ำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ลงในแผ่นบันทึกข้อมูลถาวรของเครื่องก่อนที่ ส. ซึ่งรับจ้างทำงานให้โจทก์จะไปล่อซื้อ แต่จะมีการประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วมีการทำซ้ำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในเครื่องคอมพิวเตอร์หลังจากที่ ส. ตกขโมยซื้อ กับจำเลยที่ ๓ แล้ว จำเลยที่ ๓ ต้องการแถมโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้แก่ ส. ตามที่ได้ตกลงกันในวันที่ ส. ไปล่อซื้อ พนักงานของจำเลยที่ ๑ อาจนำแผ่นข้อมูลถาวรของเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องที่ ส. ล่อซื้อในช่วงเวลาหลังจากที่จำเลยที่ ๑ ประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์ที่โรงงานเสร็จและส่งไปที่สำนักงานของจำเลยที่ ๑ เพื่อรอส่งมอบแก่ลูกค้าที่สั่งซื้อตามเวลาที่นัดไว้ การทำซ้ำบันทึกโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของโจทก์ลงในแผ่นบันทึกข้อมูลถาวรของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ ส. ล่อซื้อ นั้น เป็นการทำซ้ำอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์หลังจากวันที่ ส. ไปล่อซื้อแล้ว เพื่อมอบ

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ทำซ้ำให้กับ ส. มิใช่การทำซ้ำโดยผู้กระทำผิดมีเจตนากระทำอยู่ก่อนแล้ว ก่อนการล่อซื้อ น่าเชื่อว่าการกระทำผิดดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการล่อซื้อของ ส. ซึ่งได้รับจ้างให้ ล่อซื้อจากโจทก์ เท่ากับโจทก์เป็นผู้ก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด โจทก์ย่อมไม่อยู่ในฐานะเป็น ผู้เสียหายโดยนิตินัยที่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๒๒๐/๒๕๕๓

จำเลยประกอบกิจการค้าขายอาหารตามสั่งและเครื่องดื่ม จำเลยเปิดแผ่นวีซีดีเพลง “กำลังใจที่ เธอไม่รู้” อันเป็นลิขสิทธิ์ของผู้เสียหาย ซึ่งได้มีผู้ทำขึ้นหรือดัดแปลงขึ้นให้ลูกค้าในร้านอาหารของ จำเลยได้ฟัง ไม่ปรากฏว่าจำเลยเปิดเพลงดังกล่าวเพื่อหากำไรโดยตรงจากการที่ลูกค้าได้ฟัง เพลงโดยการเรียกเก็บค่าตอบแทนจากลูกค้าในการเปิดเพลงดังกล่าว หรือเรียกเก็บเพิ่มรวมไปกับ ค่าอาหารและเครื่องดื่มแต่อย่างใด การกระทำของจำเลยตามฟ้องจึงไม่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๓๗ มาตรา ๓๑ ประกอบมาตรา ๗๐ วรรคสอง เพราะไม่ครบองค์ประกอบ ความผิดของบทมาตราดังกล่าวซึ่งต้องเป็นการกระทำเพื่อหากำไรโดยตรงจากการละเมิดลิขสิทธิ์

๕. การนำเข้าหรือเผยแพร่เนื้อหาอันไม่เหมาะสม

การนำเข้าหรือเผยแพร่เนื้อหาอันไม่เหมาะสมคือ การนำเข้าหรือเผยแพร่เนื้อหาข้อมูลดังต่อไปนี้

- (๑) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ซึ่งน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน
- (๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ ซึ่งน่าจะเกิดความเสียหายต่อ ความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน
- (๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง แห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา
- (๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและ ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้
- (๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม(๑)(๒)(๓) หรือ (๔)

๖. การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ^๓

การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบคือการเจาะระบบคอมพิวเตอร์ หรือการบุกรุกทาง คอมพิวเตอร์ เช่นการใช้โปรแกรมสปายแวร์^๔ ขโมยข้อมูลรหัสผ่านส่วนบุคคลของผู้อื่นเพื่อใช้บุกรุกเข้าไปในระบบ คอมพิวเตอร์ของผู้นั้นผ่านช่องโหว่ของระบบดังกล่าวโดยมิได้รับอนุญาต

^๓ การกระทำโดยมิชอบ คือการกระทำที่ผิดกฎหมาย มีเจตนาซ่อนเร้นหรือการกระทำผิดทางกฎหมาย

^๔ สปายแวร์ (Spy ware) เป็นซอฟต์แวร์ที่เขียนมาเพื่อส่งข้อมูลส่วนบุคคลของคุณไปยังคนหรือสิ่งที่ได้กำหนดไว้ลักษณะจะคล้าย กับ Cookies แต่ว่า spy ware จะเป็น Cookiesที่แอบแฝงเข้ามาโดยที่คุณไม่รู้ตัวเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อการโฆษณาหรือแอบนำ ข้อมูลส่วนตัวของคุณส่งออกไป

๗. การเปิดเผยมาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ

การเปิดเผยมาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นคือการเปิดเผยมาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ เช่น การใช้โปรแกรม keystroke^๕ แอบบันทึกการกดรหัสผ่านของผู้อื่น แล้วนำไปโพสต์ในกระทู้ต่างๆ เพื่อให้บุคคลที่สามารถใช้รหัสผ่านเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ที่เป็นเหยื่อได้

๘. การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ

การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบคือการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น การกระทำการใด ๆ เพื่อเข้าถึงแฟ้มข้อมูลที่มีชั้นความลับโดยไม่ได้รับอนุญาต

๙. การดักข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ

การดักข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบคือการดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นในระหว่างการส่ง เช่น การใช้สไนฟเฟอร์ (sniffer)^๖ แอบดัก (packet)^๗ ซึ่งเป็นชุดของข้อมูลที่เล็กที่สุดอยู่ระหว่างการส่งไปให้ผู้รับ

๑๐. การรบกวนข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น

การรบกวนข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นคือการทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

๑๑. การรบกวนระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น

การรบกวนระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นคือการรบกวนข้อมูลหรือระบบคอมพิวเตอร์ เช่น การใช้โปรแกรมไวรัส^๘ ส่ง e-mail^๙ จำนวนมหาศาล ส่งไปยังคอมพิวเตอร์ผู้อื่น เพื่อรบกวนทำให้ระบบคอมพิวเตอร์นั้นไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ

๑๒. การสแปมเมล (Spam Mail)^{๑๐}

สแปมเมล (Spam Mail) คือ การกระทำความผิดโดยใช้โปรแกรมหรือชุดคำสั่งส่งไปให้เหยื่อเป็นจำนวนมากๆ โดยปกปิดแหล่งที่มา เช่น IP address^{๑๑} เป็นต้น ซึ่งมักก่อให้เกิดความเสียหายเชิงเศรษฐกิจ หรือส่งผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรของระบบคอมพิวเตอร์

^๕ โปรแกรม keystroke เป็น spyware ชนิดหนึ่ง เมื่อเวลาเข้าเว็บต่างๆเช่น MSN WLM Yahoo เป็นต้น ที่ต้องใช้รหัสในการเข้า keystroke จะแฝงมากับผู้ไม่หวังดีจะจดจำการกระทำของเราทุกอย่างทำให้ข้อมูลของเราถูกเปิดเผย

^๖ Sniffer (สไนฟเฟอร์) เป็นโปรแกรมที่กำหนดขึ้นเพื่อสกัดกั้นดักข้อมูลที่ส่งผ่านระบบเครือข่าย ทำให้ทราบรหัสผ่านของบุคคลหรือส่งโอนข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย

^๗ Packet (แพ็คเกต) เป็นหน่วยของข้อมูลที่ส่งระหว่างจุดเริ่มต้นกับปลายทางบนอินเทอร์เน็ต

^๘ โปรแกรม Virus (ไวรัส) เป็นโปรแกรมที่สร้างขึ้นเพื่อทำลายระบบและมักมีการแพร่กระจายตัวได้อย่างรวดเร็ว

^๙ E-Mail (Electronic Mail) คือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เป็นข้อมูลที่มีการรับและส่งโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยผ่านเครือข่ายของการสื่อสาร

^{๑๐} Spam Mail คือการส่ง mail จำนวนมาก ๆ ในครั้งหนึ่ง หรือการทยอยส่งแต่ส่งจำนวนมากฉบับสำหรับวัตถุประสงค์นั้นมีหลากหลายตั้งแต่โฆษณาสินค้าการโจมตีระบบ การแค้นส่วนตัว การกลั่นแกล้ง ฯลฯ

^{๑๑} IP Address คือหมายเลขอินเทอร์เน็ต หรือหมายเลขประจำตัวของคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะมีหมายเลขที่ไม่ซ้ำกันเลย ประกอบด้วยตัวเลข ๔ ชุด ที่คั่นด้วยจุดภาค (.) โดยตัวเลขแต่ละชุดจะมีค่าได้ตั้งแต่ ๐ จนถึง ๒๕๕ เช่น ๑๕๘.๑๐๘.๒๗๑

๑๓. การรบกวนระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ

การรบกวนระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ เช่น การเจาะเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์และแอบเติมหรือทำลายข้อมูลคอมพิวเตอร์ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือสร้างความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

๑๔. การเผยแพร่ภาพซึ่งตัดต่อในลักษณะหมิ่นประมาท

การเผยแพร่ภาพซึ่งตัดต่อในลักษณะหมิ่นประมาทคือการหมิ่นประมาทโดยภาพหรือข้อมูล การตัดต่อ ดัดแปลงบนกระดานข่าว เว็บไซต์โดยเจตนาทำให้ประชาชนทั่วไปสถาบันพระมหากษัตริย์ ความมั่นคง ของประเทศได้รับความเสียหายแต่หากเป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริตผู้กระทำไม่มีความผิด

๑๕. การฉ้อโกง

การฉ้อโกง คือ การทุจริตหลอกลวงผู้อื่นโดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรแจ้ง และการหลอกลวงนั้นทำให้ผู้หลอกลวงได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือทรัพย์สินของบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ

ดังนั้น ในการใช้งานคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ย่อมที่จะเกิดการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ได้ตลอดเวลาซึ่งอาจจะเป็นการจงใจหรือไม่จงใจก็ตาม ผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์จึงควรที่จะต้องศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ที่ถูกต้องเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำความผิด

ส่วนที่ ๒

คุณธรรมและจริยธรรมในการใช้คอมพิวเตอร์

จริยธรรม หมายถึง "หลักศีลธรรมจรรยาที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ หรือควบคุมการใช้ระบบคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ" ในทางปฏิบัติแล้ว การระบุว่าการกระทำสิ่งใดผิดจริยธรรมนั้น อาจกล่าวได้ไม่ชัดเจนมากนัก ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของสังคมในแต่ละประเทศด้วย อย่างเช่น กรณีที่เจ้าของบริษัทใช้กล้องในการตรวจจับหรือเฝ้าดูการทำงานของพนักงาน เป็นต้น ตัวอย่างของการกระทำที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นการกระทำที่ผิดจริยธรรม เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ทำร้ายผู้อื่นให้เกิดความเสียหายหรือก่อความรำคาญ ยกตัวอย่างเช่น การนำภาพหรือข้อมูลส่วนตัวของบุคคลไปลงบนอินเทอร์เน็ตโดยไม่ได้รับอนุญาต การใช้คอมพิวเตอร์ในการขโมยข้อมูลการเข้าถึงข้อมูลหรือคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต การละเมิดลิขสิทธิ์โดยทั่วไป เมื่อพิจารณาถึงจริยธรรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศแล้ว ประกอบด้วย

๑. ความเป็นส่วนตัว (Information Privacy)
๒. ความถูกต้อง (Information Accuracy)
๓. ความเป็นเจ้าของ (Information Property)
๔. การเข้าถึงข้อมูล (Data Accessibility)

ซึ่งเรียกโดยย่อว่า PAPA (Privacy, Accuracy, Property, Accessibility) ความเป็นส่วนตัวของข้อมูลและสารสนเทศโดยทั่วไปหมายถึง สิทธิที่จะอยู่ตามลำพัง และเป็นสิทธิที่เจ้าของสามารถที่จะควบคุมข้อมูลของตนเองในการเปิดเผยให้กับผู้อื่น สิทธินี้ใช้ได้ครอบคลุมทั้งปัจเจกบุคคล

กลุ่มบุคคล และองค์กรต่างๆ ปัจจุบันมีประเด็นเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวที่เป็นข้อหน้าสังเกตดังนี้

๑. การเข้าไปดูข้อความในจดหมายอิเล็กทรอนิกส์และการบันทึกข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการบันทึกแลกเปลี่ยนข้อมูลที่บุคคลเข้าไปใช้บริการเว็บไซต์และกลุ่มข่าวสาร
๒. การใช้เทคโนโลยีในการติดตามความเคลื่อนไหวหรือพฤติกรรมของบุคคล เช่น บริษัทใช้คอมพิวเตอร์ในการตรวจจับหรือเฝ้าดูการปฏิบัติแล้วการให้บริการของพนักงาน ถึงแม้ว่าจะเป็นการติดตามการทำงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ แต่กิจกรรมหลายอย่างของพนักงานก็ถูกเฝ้าดูด้วย พนักงานสูญเสียความเป็นส่วนตัว ซึ่งการกระทำเช่นนี้ถือเป็นการผิดจริยธรรม

๓. การใช้ข้อมูลของลูกค้าจากแหล่งต่างๆ เพื่อผลประโยชน์ในการขยายตลาด

๔. การรวบรวมหมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อีเมล หมายเลขบัตรเครดิต และข้อมูลส่วนตัวอื่นๆ เพื่อนำไปสร้างฐานข้อมูลประวัติลูกค้าขึ้นมาใหม่ แล้วนำไปขายให้กับบริษัทอื่น ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลและสารสนเทศ จึงควรจะต้องระวังการให้ข้อมูล โดยเฉพาะการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีการใช้โปรโมชัน หรือระบุให้มีการลงทะเบียนก่อนเข้าใช้บริการ เช่น ข้อมูลบัตรเครดิต และที่อยู่อีเมลความถูกต้อง (Information Accuracy)

ในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการรวบรวม จัดเก็บ และเรียกใช้ข้อมูลนั้น คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล ทั้งนี้ ข้อมูลจะมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความถูกต้องในการ

บันทึกข้อมูลด้วย ประเด็นด้านจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้องของข้อมูล โดยทั่วไปจะพิจารณาว่าใครจะเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องของข้อมูลที่จัดเก็บและเผยแพร่ เช่น ในกรณีที่องค์การให้ลูกค้าลงทะเบียนด้วยตนเอง หรือกรณีของข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ อีกประเด็นหนึ่ง คือ จะทราบได้อย่างไรว่าข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้น ไม่ได้เกิดจากความจงใจ และผู้ใดจะเป็นผู้รับผิดชอบหากเกิดข้อผิดพลาด

ดังนั้น ในการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศให้มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ข้อมูลควรได้รับการตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะนำเข้าสู่ฐานข้อมูล รวมถึงการปรับปรุงข้อมูลให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากนี้ควรให้สิทธิแก่บุคคลในการเข้าไปตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลของตนเองได้ เช่น ผู้สอนสามารถดูคะแนนของนักศึกษาในความรับผิดชอบหรือที่สอนเพื่อตรวจสอบว่าคะแนนที่ป้อนไม่ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของ (Information Property)

สิทธิความเป็นเจ้าของ หมายถึง กรรมสิทธิ์ในการถือครองทรัพย์สิน ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินทั่วไปที่จับต้องได้ เช่น คอมพิวเตอร์ รถยนต์ หรืออาจเป็นทรัพย์สินทางปัญญา (ความคิด) ที่จับต้องไม่ได้ เช่น บทเพลง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ แต่สามารถถ่ายทอดและบันทึกลงในสื่อต่างๆ ได้ เช่น สิ่งพิมพ์ เทป ซีดีรอม เป็นต้น

สังคมของเทคโนโลยีสารสนเทศ มักจะกล่าวถึงการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ เมื่อซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีการจดลิขสิทธิ์ การจดลิขสิทธิ์หมายความว่าผู้จดได้จ่ายค่าลิขสิทธิ์ในการใช้ซอฟต์แวร์นั้นสำหรับผู้จดเอง หลังจากที่ผู้ซึ่งเปิดกล่องหรือบรรจุภัณฑ์แล้ว หมายถึงว่าผู้จดได้ยอมรับข้อตกลงเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในการใช้สินค้านั้น ซึ่งลิขสิทธิ์ในการใช้จะแตกต่างกันไปในแต่ละสินค้าและบริษัท บางโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะอนุญาตให้ติดตั้งได้เพียงครั้งเดียว หรือไม่อนุญาตให้ใช้กับคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ถึงแม้ว่าคอมพิวเตอร์เครื่องนั้นๆ ผู้จดเป็นเจ้าของ และไม่มีผู้อื่นใช้ก็ตาม ในขณะที่บางบริษัทอนุญาตให้ใช้โปรแกรมนั้นได้หลายๆ เครื่อง ตราบใดที่ผู้จดยังเป็นบุคคลที่มีสิทธิในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ซื้อมา การคัดลอกโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้กับเพื่อนเป็นการกระทำที่จะต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนว่าโปรแกรมที่จะทำการคัดลอกนั้น เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีสิทธิในระดับใด

การเข้าถึงข้อมูล (Data Accessibility) ปัจจุบันการเข้าใช้งานโปรแกรม หรือระบบคอมพิวเตอร์มักจะมี การกำหนดสิทธิตามระดับของผู้ใช้งาน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการเข้าไปดำเนินการต่างๆ กับข้อมูลของผู้ใช้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเป็นการรักษาความลับของข้อมูล ตัวอย่างสิทธิในการใช้งานระบบ เช่น การบันทึก การแก้ไข หรือปรับปรุง และการลบ เป็นต้น ดังนั้น การพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์จึงมีการออกแบบระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงของผู้ใช้งาน และการเข้าถึงข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอม ซึ่งการกระทำในลักษณะดังกล่าวถือเป็นการผิดจริยธรรมเช่นเดียวกับการละเมิดข้อมูลส่วนตัว จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์และเครือข่ายร่วมกันให้เป็นระเบียบ หากผู้ใช้งานร่วมกันปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของแต่ละหน่วยงานอย่างเคร่งครัดแล้ว การผิดจริยธรรมตามประเด็นดังกล่าวข้างต้นก็จะไม่เกิดขึ้น

ส่วนที่ ๓

กรณีความรับผิดจากการกระทำคามผิดทางคอมพิวเตอร์ของผู้ปฏิบัติงาน

สืบเนื่องจากนโยบายภาครัฐด้านการจัดการศึกษาของรัฐบาลปัจจุบัน โดยเฉพาะนโยบายด้านการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายที่มีความสำคัญ โดยรัฐบาลได้กำหนดแนวนโยบายที่ชัดเจนเพื่อเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้เป็นเครื่องมือยกระดับคุณภาพและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเป็นกลไกในการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาเครือข่ายและพัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม (Cyber Home)” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เพื่อการศึกษา ขยายระบบโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้กว้างขวาง ปรับปรุงห้องเรียนเพื่อให้ได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งเร่งดำเนินการให้กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสามารถดำเนินการได้

จากนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ชัดว่าแนวนโยบายของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นปัจจัยและเป็นมิติสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาให้ก้าวสู่ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของสังคมโดยรวม และเป็นมิติของการสร้างกระบวนทัศน์เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้การศึกษาในยุคปฏิรูปในทศวรรษที่สองในปัจจุบัน ในขณะเดียวกันกับแนวนโยบายของการจัดการศึกษาโดยภาครัฐที่กล่าวในเบื้องต้นนั้น คอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) เพื่อการศึกษาจึงกลายเป็นเครื่องมือด้านสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่สำคัญและมีอิทธิพลค่อนข้างมากต่อการปรับใช้ในการสร้างมิติแห่งการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันในยุคสังคมสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ซึ่งแนวนโยบายของรัฐบาลมุ่งเน้นที่จะใช้สื่อคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ตามศักยภาพและความพร้อมที่มีอยู่ โดยที่นโยบายของการปฏิบัติกับนักเรียนช่วงแรกตามโครงการ One Tablet PC Per Child จะมุ่งเน้นไปที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวนประมาณ ๕๓๙,๔๖๖ คนเป็นกลุ่มเป้าหมายนำร่องที่สำคัญของการนำสื่อแท็บเล็ตสู่การพัฒนาการเรียนรู้

เมื่อมีการใช้งานคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนของนักเรียน นักเรียนอาจจะกระทำคามผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งครู ผู้ปกครอง อาจจะต้องรับผิดชอบในการกระทำของนักเรียน แต่หากเป็นกรณีที่ครู ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษากระทำคามผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เสียหายก็ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวในการกระทำ

ฉะนั้น ในการกระทำคามผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของเด็ก ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารการศึกษา จึงมีความรับผิดชอบแตกต่างกัน

กรณีความรับผิดของบุคคลแต่ละประเภท

สำหรับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางมิชอบ หรืออาจมีการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ จะได้รับโทษตามความผิดที่เกิดขึ้น โดยสามารถแยกกรณีความรับผิดของการกระทำความผิดต่างๆ ได้ดังนี้

๑. กรณีความรับผิดของเด็กอายุ ๗-๑๒ ปี

สืบเนื่องจากระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android)^{๑๒} มีแอปพลิเคชัน (Application)^{๑๓} ที่ทำงานได้หลากหลายเหมือนกับคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานทั่วไป ซึ่งเด็กสามารถดูหนัง ฟังเพลง เล่นเกมส์ ท่องอินเทอร์เน็ต (internet) แชต (chat) กับเพื่อนให้ความเห็น (comment) ผ่านเครือข่ายสังคม (Social network)^{๑๔} เช่น hi5 facebook twitter ดังนั้น การใช้งานคอมพิวเตอร์ของเด็ก เด็กอาจเสี่ยงที่จะกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์โดยแยกการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ตามกรณีความผิดดังนี้

๑.๑ ความผิดตามกฎหมายลิขสิทธิ์

ลิขสิทธิ์ หมายถึง สิทธิแต่ผู้เดียวที่กฎหมายรับรองให้ผู้สร้างสรรค์กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ตนได้ทำขึ้น อันได้แก่ สิทธิที่จะทำซ้ำ ดัดแปลง หรือนำออกโฆษณา ไม่ว่าในรูปลักษณะอย่างใดหรือวิธีใด รวมทั้งอนุญาตให้ผู้อื่นนำงานนั้นไปทำเช่นนั้นด้วย เนื่องจากในบางกรณีเด็กอาจจะกระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ ตัวอย่างเช่น เด็กทำการดาวน์โหลดเพลงเก็บไว้ฟังนั้น เพลง ถือเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ที่ใครจะไปทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่สาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของไม่ได้ การอัปโหลดไฟล์เพลงขึ้นไปอยู่ในโลกอินเทอร์เน็ต ถือเป็นละเมิดลิขสิทธิ์เช่นกัน ยิ่งถ้าทำเพื่อการค้าโดยเก็บเงินจากคนที่ดาวน์โหลดเพลงนับเป็นความผิด สำหรับคนที่ดาวน์โหลดมาเฉพาะฟังเท่านั้น ถือเป็นการทำซ้ำแต่พอมิช่องทางทางกฎหมายที่จะอ้างได้ว่า

^{๑๒} แอนดรอยด์ (Android) เป็นระบบปฏิบัติการสำหรับอุปกรณ์แบบพกพา เช่น โทรศัพท์ แท็บเล็ต เน็ตบุ๊ก เป็น software ที่ติดต่อกับ Hardware ทุกชิ้น และยังทำหน้าที่ควบคุมการทำงานทุกอย่างให้ทำงานร่วมกันได้ เช่น ทำให้ฟังเพลงพร้อมกับเปิดเว็บไซต์ได้ หรือทำให้รับ sms พร้อมกับพิมพ์ e-Mail ได้ด้วย โดย Android ยังเอื้อต่อการทำงานหลายส่วนไปให้กับคนที่ชอบสร้างโปรแกรม ในปัจจุบันพบว่าผู้ใช้หรือผู้สนใจหลายคนเริ่มเขียนโปรแกรมเพื่อใช้งานบนแอนดรอยด์ (Android) และการเขียนโปรแกรมสำหรับในเชิงพาณิชย์บนแอนดรอยด์(Android)ซึ่งจุดนี้ทำให้แอนดรอยด์(Android)มีแอปพลิเคชัน (Application) ที่ทำงานได้หลากหลายเหมือนกับคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานทั่วไป ซึ่งผู้ใช้สามารถดูหนัง ฟังเพลง เล่นเกมส์ท่อง internet, chat กับเพื่อน comment, hi5, facebook, twitter, ใช้เป็นเครื่องคิดเลขปฏิทิน ในบางรุ่นสามารถเป็นเข็มทิศเป็นแผนที่เป็นGPSและอื่นๆอีกมากมายซึ่งในอนาคตคาดว่าจะมีแอปพลิเคชัน (Applications)ใหม่ๆที่เข้ามามีบทบาทและรองรับความต้องการในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น

^{๑๓} Application Software หรือ โปรแกรมประยุกต์ ในปัจจุบันเรียกกันสั้น ๆ ว่า “แอป” (Apps) คือ ซอฟต์แวร์ประเภทหนึ่ง สำหรับใช้งานสำหรับงานเฉพาะทางซึ่งแตกต่างกับซอฟต์แวร์ประเภทอื่น เช่น ระบบปฏิบัติการหรือเรียกย่อๆว่า OS (Operating System) เช่น Microsoft Windows, Linux, Mac OS ที่ใช้สำหรับรับรองการทำงานหลายด้านโดยไม่จำเพาะเจาะจง

^{๑๔} Socil network เครือข่ายสังคม หมายถึง กลุ่มบุคคลผู้ติดต่อสื่อสารกันโดยผ่านสื่อสังคม ซึ่งนอกจากจะส่งข่าวสารข้อมูล แลกเปลี่ยนกันแล้ว ยังอาจจะร่วมกันทำกิจกรรมที่นาสนใจด้วยกัน เช่น เลี้ยงสุนัขเก่า บริจาคสิ่งของช่วยผู้ประสบอุทกภัย ที่มา บทวิทยุรายการ “รู้ รัก ภาษาไทย” ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เวลา ๗.๐๐-๗.๓๐น. โดยราชบัณฑิตสถาน

ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เพราะถือเป็นการทำซ้ำมาเพื่อใช้ประโยชน์เอง และการดาวน์โหลดมาฟังยังพอมีช่องทางต่อสูคดีได้ว่าไม่ได้เป็นอุปสรรคกับการใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ของเจ้าของลิขสิทธิ์ เพราะไม่ได้นำไปจำหน่าย

๑.๒ ความผิดตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การใช้งานคอมพิวเตอร์ของเด็ก บางครั้งเด็กใช้งานอินเทอร์เน็ต (internet) แชต (chat)

กับเพื่อนให้ความเห็น (comment) อ่าน เครือข่ายสังคม (social network) เช่น hi๕, facebook, twitter เด็กอาจจะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ไปโพสต์ข้อความอันมีลักษณะเป็นการหมิ่นประมาทผู้อื่นซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นเสียหาย การหมิ่นประมาทนั้น ผู้กระทำผิดจะมีความผิดทางแพ่ง ฐานละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๓ ซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ ผู้กระทำได้กล่าว หรือไขข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความที่ขัดต่อความเป็นจริง เป็นผลให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ต่อชื่อเสียงเกียรติคุณ ตัวอย่างเช่น การโพสต์ข้อความกล่าวหาผู้อื่นว่า คบชู้กัน หรือเป็นคนนิสัยไม่ดีชอบขโมยของผู้อื่นทั้งที่เป็นเรื่องเท็จ

๑.๓ ความผิดตามกฎหมายอาญา

● การหมิ่นประมาท ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ ซึ่งลักษณะการกระทำคือ ผู้กระทำความผิดได้ใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ถึงแม้ว่าเรื่องนั้นอาจจะเป็นจริงก็ตามซึ่งจะแตกต่างจากกรณีการหมิ่นประมาททางแพ่งเพราะการหมิ่นประมาททางแพ่ง ต้องเป็นการกล่าวข้อความที่ฝ่าฝืนความจริง (ไม่จริง) ถึงจะต้องรับผิดชอบในทางแพ่ง แต่ถ้ากล่าวนั้นเป็นความจริง แม้จะเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ไม่ต้องรับผิดชอบในทางแพ่งแต่ประการใด ส่วนหมิ่นประมาททางอาญาแม้เป็นความจริงก็อาจเป็นหมิ่นประมาท ตัวอย่างเช่น นาย ก. ตำนานาง ข. ว่า เป็นชู้กับนาย ค. ต่อหน้าชาวบ้านหลายคน เป็นหมิ่นประมาท

ในบางครั้งการโพสต์ข้อความของเด็ก ข้อความดังกล่าวอาจเป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพซึ่งทำให้มีความผิดตามกฎหมายอาญาด้วย

● ฉ้อโกง อันเป็นความผิดฐานหนึ่งตามกฎหมายอาญา การฉ้อโกง คือ การทุจริตหลอกลวงผู้อื่นโดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรแจ้ง และการหลอกลวงนั้นทำให้ผู้หลอกลวงได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือทรัพย์สินของบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ การฉ้อโกงนั้น เด็กจะผิดก็ต่อเมื่อเด็กต้องมีเจตนาทุจริตและหลอกลวงผู้อื่นโดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรแจ้งเพื่อต้องการทรัพย์สินจากผู้ที่ถูกหลอก ตัวอย่างเช่น การสั่งซื้อสินค้าจากผู้อื่นโดยหลอกให้ส่งสินค้ามาให้และไม่มีเจตนาที่ชำระเงินมาตั้งแต่แรก เมื่อได้รับสินค้าจึงหลบหนีไป เป็นฉ้อโกง

๑.๔ ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

ในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่ลงโทษผู้กระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์โดยตรงคือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อเด็กใช้งานคอมพิวเตอร์ก็เสี่ยงที่จะกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตัวอย่างเช่น การนำเข้าหรือเผยแพร่เนื้อหาอันไม่เหมาะสม หรือเนื้อหาที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ หรือการเผยแพร่ภาพที่ตัดต่อในลักษณะหมิ่นประมาท ซึ่งการเผยแพร่ภาพซึ่งตัดต่อในลักษณะหมิ่นประมาทคือการหมิ่นประมาทโดยภาพหรือข้อมูล การตัดต่อ ดัดแปลงบนกระดานข่าว เว็บไซต์โดยเจตนาทำ

ให้ประชาชนทั่วไปสถาบันพระมหากษัตริย์ ความมั่นคง ของประเทศได้รับความเสียหายแต่หากเป็นการนำเข้า ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริตผู้กระทำไม่มีความผิด

๑.๕ ความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

การเล่นการพนันผ่านทางเว็บไซต์เกี่ยวกับการพนันออนไลน์ตัวอย่างเช่น หวย ไฮโล สล็อต แมชชีน ฟุตบอล มวย เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม กรณีเด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี กระทำความผิดอันมิโทษทางอาญา เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ ในทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๗๓^{๑๕} ๗๔^{๑๖} แต่อาจต้องรับผิดชอบในทางแพ่งหากการกระทำของเด็กเป็นการทำละเมิดต่อผู้อื่นจนทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่อง

^{๑๕} **มาตรา ๗๓** เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ

ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กตามวรรคหนึ่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการ คุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

^{๑๖} **มาตรา ๗๔** เด็กอายุกว่าสิบปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาล มีอำนาจที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดามารดาผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้น อาศัยอยู่มาตักเตือนด้วยก็ได้

(๒) ถ้าศาลเห็นว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไป โดยวางข้อกำหนดให้บิดา มารดาหรือผู้ปกครองระมัดระวังเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตลอดเวลาที่ศาลกำหนดซึ่งต้องไม่ เกินสามปีและกำหนดจำนวนเงินตามที่เห็นสมควรซึ่งบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลไม่เกินครึ่งละหนึ่งหมื่นบาท ใน เมื่อเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น

ถ้าเด็กนั้นอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และศาลเห็นว่าไม่สมควรจะเรียกบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองมาวางข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น ศาลจะเรียกตัวบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาสอบถามว่า จะยอมรับข้อกำหนดที่ตนเองที่ บัญญัติไว้สำหรับบิดามารดา หรือผู้ปกครองดังกล่าวมาข้างต้นหรือไม่ก็ได้ ถ้าบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนดเช่นนั้น ก็ ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็กให้แก่บุคคลนั้นไปโดยวางข้อกำหนดดังกล่าว

(๓) ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ตาม (๒) ศาลจะกำหนดเงื่อนไข เพื่อคุ้มครองประพฤติดังกล่าวเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๖ ด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติ หรือพนักงานอื่นใดเพื่อคุ้มครองประพฤติดังกล่าว

(๔) ถ้าเด็กนั้นไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้หรือถ้าเด็กอาศัยอยู่กับบุคคล อื่นนอกจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน (๒) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่ กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อดูแลอบรม และสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้เมื่อบุคคลหรือองค์การนั้น ยินยอม ในกรณีเช่นว่านี้ให้บุคคลหรือองค์การนั้นมีอำนาจเช่นผู้ปกครองเฉพาะเพื่อดูแล อบรม และสั่งสอน รวมตลอดถึงการ กำหนดที่อยู่และการจัดให้เด็กมีงานทำตามสมควร หรือให้ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นก็ได้ หรือ

(๕) ส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี

คำสั่งของศาลดังกล่าวใน (๒) (๓) (๔) และ (๕) นั้น ถ้าในขณะใดภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ ความปรากฏแก่ศาล โดยศาลรู้เอง หรือตามคำเสนอของผู้มีส่วนได้เสียพนักงานอัยการ หรือบุคคลหรือองค์การที่ศาลมอบตัวเด็กเพื่อดูแล อบรมและสั่ง สอน หรือเจ้าพนักงานว่า พฤติการณ์เกี่ยวกับคำสั่งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป ก็ให้ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งนั้น หรือมีคำสั่ง ใหม่ตามอำนาจในมาตรานี้

ละเมิด มาตรา ๔๒๐^{๑๗} ๔๒๑^{๑๘} ๔๒๓ ซึ่งค่าเสียหายนั้นผู้ปกครองเด็กอาจต้องรับผิดชอบใช้ถ้าตนเองไม่ได้เอาใจใส่ดูแลเด็กให้ดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๒๙^{๑๙}

ปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ บังคับใช้ โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นกฎหมายที่มุ่งให้ความคุ้มครองแก่เด็กทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจรวมถึงการส่งเสริมสุขภาพ การพัฒนา และฟื้นฟู ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญเพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และมีพัฒนาการที่เหมาะสม อันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม นอกจากนี้ยังกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่สำคัญเพื่อคุ้มครองเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ชื่อเสียงหรือสิทธิประโยชน์อื่นของเด็ก เช่น ห้ามบุคคลใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมเด็ก ห้ามบุคคลใดบังคับ ชูเชิญ ส่งเสริมหรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำผิดในด้านต่าง ๆ

๒. กรณีความรับผิดชอบของผู้ปกครอง

ในกรณีเด็กกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ผู้ปกครองที่ดูแลเด็กไม่ต้องรับผิดชอบในทางอาญาเพราะไม่มีกฎหมายใดบังคับให้ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบ แต่ความรับผิดชอบในทางแพ่งนั้น ผู้ปกครองจะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายในการทำละเมิดของเด็กต่อผู้เสียหาย หากตนเองไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวัง เอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างดีแล้ว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๙ อีกทั้งในกรณีผู้ปกครองบังคับ ชูเชิญ ส่งเสริมหรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ ผู้ปกครองจะต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก แต่หากเป็นการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์โดยผู้ปกครองบังคับ หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด เช่น บังคับให้เด็กโพสต์ข้อความอันมีลักษณะเป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ หรือเป็นการหมิ่นประมาทผู้อื่น ผู้ปกครองก็ต้องรับผิดชอบในความผิดดังกล่าวโดยอาจเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุนหรือผู้กระทำความผิดด้วยตนเองแล้วแต่กรณี

๓. กรณีความรับผิดชอบของครู อาจารย์

สำหรับครู หรือ อาจารย์จะต้องรับผิดชอบในกรณีเด็กกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ต่อเมื่อตนเองได้รับดูแลเด็กในขณะที่เด็กกำลังกระทำความผิด โดยต้องรับผิดชอบในลักษณะคล้ายกับผู้ปกครองคือไม่ต้องรับผิดชอบในทางอาญา กรณีเด็กกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์เพราะไม่มีกฎหมายใดบังคับให้ครู อาจารย์ต้องรับผิดชอบ แต่ความรับผิดชอบในทางแพ่งนั้น ครู อาจารย์จะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายในการทำละเมิดของเด็กต่อผู้เสียหายหากตนเองไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวัง เอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างดีแล้ว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา

^{๑๗} มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

^{๑๘} มาตรา ๔๒๑ การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้น ท่านว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

^{๑๙} มาตรา ๔๒๙ บุคคลใดแม้ไร้ความสามารถเพราะเหตุเป็นผู้เยาว์หรือวิกลจริตก็ยังคงต้องรับผิดชอบในผลที่ตนทำละเมิด บิดามารดาหรือผู้อนุบาลของบุคคลเช่นว่านีย่อมต้องรับผิดชอบร่วมกับเขาด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่หน้าที่ดูแลซึ่งทำอยู่นั้น

๔๓๐^{๒๐} อีกทั้งในกรณีครู บังคับ ชูเชิญ ส่งเสริมหรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ ครู จะต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก แต่หากเป็นการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์โดย ครู บังคับ หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด เช่น บังคับให้เด็กโพสต์ ข้อความอันมีลักษณะเป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ หรือเป็นการหมิ่นประมาทผู้อื่น ครู ก็ต้องรับผิดชอบในความผิดดังกล่าวโดยอาจเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุนหรือผู้กระทำความผิดด้วยตนเองแล้วแต่กรณี

๔. กรณีความรับผิดของ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และผู้ปกครอง

ในกรณีของครู อาจารย์, ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และผู้ปกครอง ที่มีการใช้งานคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) นั้น การใช้งานบางครั้งย่อมมีการใช้งาน internet เพื่อดูหนัง ฟังเพลง เล่นเกม, แชต กับเพื่อน ให้ความเห็น (comment) เครือข่ายสังคม (social network), เช่น hi๕ facebook twitter หรือเพื่อค้นหาข้อมูลในการทำงาน บางครั้งอาจมีการโพสต์ข้อความอันมีลักษณะเป็นการหมิ่นประมาทผู้อื่นซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นเสียหาย การหมิ่นประมาทนั้น ผู้กระทำผิดจะมีความผิดทางแพ่ง ฐานละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๓ ซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ ผู้กระทำได้กล่าว หรือไขข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความที่ขัดต่อความเป็นจริง เป็นผลให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ต่อชื่อเสียงเกียรติคุณ นอกจากนี้การหมิ่นประมาทถูกบัญญัติให้เป็นความผิดหนึ่งในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ ซึ่งลักษณะการกระทำคือผู้กระทำความผิดได้ใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ในบางครั้งการโพสต์ข้อความอาจเป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพซึ่งทำให้มีความผิดตามกฎหมายอาญาด้วย

ส่วนกรณีของครู หากไปลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น ย่อมเป็นความผิดวินัยร้ายแรงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

^{๒๐} มาตรา ๔๓๐ ครูบาอาจารย์ นายจ้าง หรือบุคคลอื่นซึ่งรับดูแลบุคคลผู้ไร้ความสามารถอยู่เป็นนิตย์ก็ดี ชั่วครั้งคราวก็ดี จำต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้ไร้ความสามารถในการละเมิดซึ่งเขาได้กระทำลงในระหว่างที่อยู่ในความดูแลของตน ถ้าหากพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้นๆ มิได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร

ส่วนที่ ๔

ข้อควรปฏิบัติ : ข้อเสนอแนะ

ข้อควรปฏิบัติในการใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต)

เพื่อป้องกันการกระทำความผิด ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องรับรู้สาเหตุของการกระทำความผิด หรือรับทราบข้อห้ามต่างๆ ที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นผู้ใช้งานด้านคอมพิวเตอร์จึงควรปฏิบัติในการใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งผู้ที่ใช้งานและผู้เกี่ยวข้องควรปฏิบัติ ดังนี้

- ไม่ควรใช้ ผู้เข้าใช้หรือรหัสผ่าน (user/password)^{๒๑} ของผู้อื่น และห้ามไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ รหัสผ่าน (password) ของตน
- ไม่ forward email^{๒๒} ที่ไม่เหมาะสม
- ใช้วิจารณญาณในการแสดงความคิดเห็น และคำนึงถึงผลที่จะตามมา
- ไม่เผยแพร่รหัส (Password) ของผู้อื่นที่ตัวเองรู้มาแก่บุคคลที่สาม สำหรับเพื่อใช้เข้าระบบคอมพิวเตอร์
- ให้ตัดการเชื่อมต่อจากอินเทอร์เน็ตทันทีที่ไม่มีมีการใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัว
- อย่าแอบเข้าใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยที่เจ้าของไม่อนุญาต
- ให้ติดตั้งไฟร์วอลล์ (ซอฟต์แวร์ที่ป้องกันการบุกรุก) ส่วนตัวโดยสามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บ
- ให้ระมัดระวังไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเกินความจำเป็น ซึ่งรวมถึงเลขที่บัตรต่างๆ เช่น บัตรประจำตัวประชาชน บัตรเครดิต ใบขับขี่ บัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร เป็นต้น หมายเลขดังกล่าวในหลายๆ กรณี จะถูกใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการล็อกอินเข้าสู่เว็บไซต์หรือจะถูกสอบถามทางโทรศัพท์ก่อนที่เจ้าหน้าที่ของธนาคารจะเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของผู้สอบถามให้ทราบ
- ให้ระมัดระวังข้อมูลบัญชีธนาคารหรือข้อมูล (Statement)^{๒๓} รายเดือนที่ธนาคารส่งมา มิให้เปิดเผยล่วงรู้โดยไม่มี ความจำเป็น

^{๒๑} user/ password คือ รหัสผ่าน (ที่ใช้กับเทคโนโลยี เช่น รหัสของบัตรเอทีเอ็ม หรือ รหัสผ่านเมล โดยสร้างขึ้นมาเพื่อที่จะไม่ให้ใครเข้าไปล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในเรื่องงานของผู้อื่นเพื่อ safe ความปลอดภัยของข้อมูล)

^{๒๒} forward email คืออีเมลที่มีคนส่งต่อๆกันมาให้เรา โดยที่เราอาจจะรู้ที่มา, ต้นตอว่ามันเริ่มส่งมาจากไหน โดยใคร หรืออาจจะไม่รู้อะไรเลยก็ได้ เพราะว่าเขาก็ส่งต่อๆกันมา อาจจะส่งมาจากนอกประเทศ เข้าในประเทศ ออกนอกประเทศอีกที หรือขึ้นไปภาคเหนือ ลงไปภาคใต้ แล้ววันมาถึงเรารู้ก็รอบต่อที่รอบ ผ่านสายตาคนไม่รู้ก็คนต่อกัน แล้วเราก็จะมักจะส่งมันต่อกันไปด้วยเจตนาบริสุทธิ์ อายากจะแบ่งปันให้คนที่เรารู้จักได้เห็นมันด้วย ได้เสพลิงเหล่านั้นด้วย แล้วมันก็จะกระจายกันต่อไปอีกเรื่อยๆ ผ่านสายตาคนอีกนับร้อย นับหมื่นคน

^{๒๓} Statement ก็คือลักษณะโครงสร้างคำสั่งของโปรแกรมโดยทั่วไปแล้ว ภาษาที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมก็จะมีการวน loop การตรวจสอบเงื่อนไข

- ให้ระมัดระวังการให้ข้อมูลเกี่ยวกับบัตรเครดิต จะให้ก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นจริงๆ เท่านั้น
- ในกรณีที่ต้องให้ตัวบัตรเครดิตแก่ผู้ชาย เช่น ที่สถานีเติมน้ำมันเชื้อเพลิงให้คอยจับตาดูพฤติกรรมกรรมการนำบัตรนั้นไปรูดเพื่อชำระเงิน
  - ในการซื้อสินค้าทางเว็บไซต์ นอกจากจะระมัดระวังการให้ข้อมูลบัตรเครดิตแล้วต้องตรวจสอบก่อนที่จะสั่งซื้อว่าการประมวลผลการสั่งซื้อของเว็บนั้นมีความปลอดภัยพอเพียงหรือไม่ (การประมวลผลที่ไม่ปลอดภัยอาจนำไปสู่การแอบดักข้อมูลส่วนตัวของผู้ซื้อได้)
    - ให้ยกเลิกบัญชีธนาคารที่ไม่ได้มีใช้งานมาเป็นระยะเวลาาน เช่นนานกว่า ๖ เดือน
    - ให้ระมัดระวังไม่ให้ผู้อื่นซึ่งอาจยืนอยู่ในบริเวณข้างเคียง เห็นรหัสผ่านของบัตรเอทีเอ็ม (ATM) ส่วนตัว
    - ให้ใช้รหัสผ่านที่ยากต่อการเดาและเปลี่ยนรหัสผ่านบ่อยๆ
    - หมั่นตรวจตราสเตตเมนต์ (Statement) ทางการเงินที่ได้รับจากธนาคารเพื่อดูว่ามีความผิดปกติเกิดขึ้นในบัญชีธนาคารของเราหรือไม่
      - ให้หลีกเลี่ยงไม่ใช้งานทั้งการส่งข้อความฉับพลัน การสนทนาในห้องสนทนา และการแชร์ไฟล์บนอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการทั้งสามนี้อาจก่อให้เกิดการละเมิดความเป็นส่วนตัว การติดตั้งโปรแกรมที่ไม่ประสงค์ดี และการแพร่กระจายของไวรัสได้ถ้าจำเป็นต้องใช้ ให้ทำการศึกษาให้ดีกว่าก่อนเริ่มต้นใช้งาน
        - ให้ติดตั้ง ไฟร์วอลล์^{๒๔} (firewall) ส่วนบุคคล
        - ให้ติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัสและหมั่นทำการปรับปรุงไฟล์รูปแบบไวรัสอย่างสม่ำเสมอ
        - สำหรับการแชร์ไฟล์ ให้ตรวจสอบการปรับแต่งค่าที่ใช้งานในโปรแกรมแชร์ไฟล์และให้แชร์เฉพาะไฟล์ที่ตนต้องการให้ผู้อื่นได้รับทราบข้อมูลจริงๆ
          - ให้ระมัดระวังการไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เป็นเจ้าของไฟล์
          - ให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสอบสวน สอบสวนตัวผู้กระทำความผิด หากพบเว็บไซต์ที่มีการเผยแพร่ภาพลามก อนาจาร สามารถแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการหาตัวผู้กระทำความผิดได้
            - ให้ระมัดระวังโฆษณาชวนเชื่อในลักษณะไม่มีทางเป็นจริงได้
            - ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมที่ถือเป็นความผิดทางกฎหมาย
            - ให้ปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศทั้งในเรื่องต่างๆ ไปและที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานอินเทอร์เน็ต

รวมทั้งกฎหมายในระดับนานาชาติด้วย

  - พ่อแม่จะต้องให้ความรู้แก่บุตรหลานเกี่ยวกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม
  - ให้ใช้ซอฟต์แวร์เพื่อคอยตรวจสอบการเข้าเว็บไซต์ของบุตรหลาน รวมทั้งกรองการเข้า เว็บไซต์บางเว็บไม่ให้สามารถทำได้

๒๔

ไฟร์วอลล์ คือซอฟต์แวร์หรือฮาร์ดแวร์ที่ตรวจสอบข้อมูลซึ่งมาจากอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่าย จากนั้นอาจบล็อกข้อมูลนั้นหรือปล่อยให้ข้อมูลนั้นผ่านเข้ามายังคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับที่ตั้งค่าไฟร์วอลล์

ไฟร์วอลล์จะช่วยป้องกันไม่ให้แฮกเกอร์หรือซอฟต์แวร์ที่เป็นอันตราย (เช่น หนอน) เข้าถึงคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้งานผ่านทางเครือข่ายหรืออินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ไฟร์วอลล์ยังช่วยหยุดไม่ให้คอมพิวเตอร์ส่งซอฟต์แวร์ที่เป็นอันตรายไปยังคอมพิวเตอร์เครื่องอื่น

- ให้กล่าวเฉพาะสิ่งที่มีหลักฐานความจริงสนับสนุนเท่านั้น ห้ามใช้อารมณ์หรือความรู้สึกมากล่าวลงไป
- อีเมล (email) เมื่อส่งไปยังผู้รับแล้วจะไม่มีทางเรียกกลับคืนมาได้ ฉะนั้นให้ระมัดระวังทุกถ้อยคำใน

อีเมลที่ (email) ส่งถึงผู้รับ

- ให้ระมัดระวังการกล่าวคำในเว็บบอร์ด ห้องสนทนา ข้อความฉับพลันที่จะไม่ละเมิดผู้อื่น
- ให้ความรู้แก่บุตรหลานเกี่ยวกับการระมัดระวังการใช้ถ้อยคำของตนบนอินเทอร์เน็ต
- ไม่นำเข้าข้อมูลหรือภาพลามกอนาจาร เข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์
- ไม่ทำการติดต่อและเผยแพร่ภาพติดต่อของผู้อื่น ที่ทำให้เขาเสื่อมเสียชื่อเสียง
- ก่อนที่จะกล่าวถึงผู้อื่นในเชิงลบให้พิจารณาถึงสาเหตุที่ต้องทำ รวมทั้งประเมินผลที่จะเกิดขึ้นด้วย
- ไม่ส่งอีเมลเพื่อตอบกลับสแปม (ข้อความขยะ) ที่ส่งมา การตอบสแปมนั้นเท่ากับเป็นการยืนยันอีเมลแอดเดรสของผู้รับว่าเป็นแอดเดรสที่มีอยู่จริงและจะทำให้ผู้รับนั้นตกเป็นเป้าหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

● ให้ใช้อีเมลแอดเดรสที่ใช้ในงานประจำวันเพื่อติดต่อ กับผู้ที่ติดต่ออยู่ด้วยเป็นประจำ เช่น ผู้ร่วมงาน เพื่อน และครอบครัว สำหรับการส่งอีเมลเพื่อจุดประสงค์อื่นๆ ให้ใช้อีเมลแอดเดรสต่างหากอีกอันหนึ่ง

● ไม่ใช้อีเมลแอดเดรสที่ใช้ในงานประจำวันเพื่อสมัครสมาชิกอีเมลเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือเข้าเป็นสมาชิกในเมลลิ่งลิสต์ต่างๆ

● ไม่ซื้อสินค้าใดๆ ที่โฆษณาในสแปมเนื่องจากจะยิ่งทำให้ผู้ส่งสแปมได้รับผลตอบแทนและจะใช้วิธีนี้ต่อไปเรื่อยๆ

● ให้อายจรรยาบรรณเรียนปัญหาสแปมกลับไปยังผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ต่อสแปมหรือองค์กรคุ้มครองผู้บริโภค

● เมื่อได้รับแจ้งเตือนถึงการปลอมแปลงอีเมลที่กล่าวว่าผู้ส่งคือท่าน หรือได้รับทราบถึงการปลอมแปลงจากการตีกลับของอีเมลของท่านต่างๆ ที่ท่านไม่ได้เป็นผู้ส่งไป ให้เก็บรวบรวมหลักฐานทั้งหมดที่เกี่ยวกับการปลอมแปลงนั้นและส่งไปให้กับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตของท่านเพื่อใช้ในการสืบสวนต่อไป

● ให้อู่วิธีการหลอกลวงต่างๆ จากเว็บไซต์ (www.cert.org ซึ่งเป็นเว็บของเซิร์ต Response Team) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับรายงานจากทั่วโลกเกี่ยวกับการหลอกลวงในรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีวิธีการหลอกลวงหลากหลายวิธีที่นำมาใช้หลอกให้เหยื่อเปิดเผยข้อมูลสำคัญเช่น รหัสผ่าน การหลอกลวงดังกล่าวอาจจะมาในรูปแบบของการปลอมแปลงอีเมล การหลอกให้เข้าไปดูเว็บไซต์การโทรศัพท์ถาม หรือแม้แต่การส่งจดหมายมาถามทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ก่อนที่จะให้ข้อมูลใดๆ เกี่ยวกับผ่านหรือข้อมูลส่วนตัวของตน ให้ตรวจสอบให้มั่นใจก่อนว่าผู้สอบถามเป็นผู้ที่รู้จักหรือ สามารถพิสูจน์ตัวตนได้

ข้อเสนอแนะในการใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต)

ผู้ปฏิบัติงานที่จำเป็นต้องใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล และเพื่อประโยชน์ต่างๆ นั้น การปฏิบัติงานดังกล่าวอาจเสี่ยงต่อการรับผิดกฎหมายทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นจึงควรปฏิบัติหรือละเว้นการกระทำอันผิดกฎหมาย ข้อควรปฏิบัติและข้อห้าม ที่สำคัญ ประกอบด้วย

๑. การใช้ "ชื่อ" และ "นามแฝง" ในโลกสังคมออนไลน์

โลกอินเทอร์เน็ตนั้นจะเปิดช่องทางให้ผู้ใช้สามารถตั้งชื่อปลอม นามแฝง และสามารถ โทกถึงสถานภาพและอายุได้อย่างง่ายดาย ในกรณีที่ใช้ "นามแฝง" ที่ตั้งขึ้นมาเองหรือไม่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้ได้เข้าไปเขียนข้อความให้ร้ายบุคคลอื่นนั้น คงจะไม่มีปัญหาแต่อย่างใด แต่ถ้าได้มีการนำชื่อของบุคคลอื่นมาใช้โดยเจ้าตัวไม่ได้รับรู้รับทราบ จนทำให้เกิดความเสียหายนั้นจะต้องมีการรับผิดชอบ ซึ่งอาจมีการถูกฟ้องร้องต่าง ๆ เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากการกระทำดังกล่าวได้ในความผิดฐานละเมิด

๒. ความผิดของ"เว็บมาสเตอร์"

"เว็บมาสเตอร์" คือคำเรียกขานผู้ดูแลเว็บไซต์ต่างๆ ในกรณีมีนักท่องอินเทอร์เน็ต (internet) เข้ามาเขียนกระตุ้โพสต์ ข้อความหรือโพสรูปที่ทำให้บุคคลอื่นเสียหาย รวมทั้งโพสต์ภาพอนาจาร หรือเขียนเนื้อหาพาดพิงสถาบัน ผู้ใช้งานดังกล่าว ถือว่ากำลังทำความผิดทางอาญา ส่วนเว็บมาสเตอร์ ถ้าสืบสวนพบว่าเห็นข้อมูล ที่สร้างปัญหา แต่ปล่อยปละละเลยไม่สนใจลบข้อความทิ้งหรือแก้ไขข้อความก็อาจถูกฟ้องร้องฐานร่วมกระทำความผิดด้วย เช่น เรียกค่าเสียหายทางแพ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าในเว็บไซต์ดังกล่าวไม่มีมาตรการป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย โอกาสต้องรับโทษจะยิ่งสูงขึ้น

๓. การซื้อโปรแกรมลิขสิทธิ์และนำมาสำเนาแจกผู้อื่น

เนื่องจากโปรแกรมลิขสิทธิ์ หรือโปรแกรมถูกกฎหมายมีราคาแพงมาก ทำให้ธุรกิจโปรแกรมเถื่อนละเมิดลิขสิทธิ์เฟื่องฟูยิ่งกว่าดอกเห็ด อย่างไรก็ตาม แม้เราจะซื้อโปรแกรมลิขสิทธิ์มาใช้ แต่ถ้า นำโปรแกรมนั้นไปแจกให้เพื่อนฝูงก๊อปปี้ หรือทำสำเนาไปใช้ต่อ ถือว่ามีความผิดฐาน "ทำซ้ำ" ซึ่งเข้าข่ายละเมิดลิขสิทธิ์ แม้กฎหมายจะมีข้อยกเว้นให้การทำสำเนาโดยเจ้าของโปรแกรมมีลิขสิทธิ์ ทำได้โดยไม่ผิดกฎหมาย แต่ไม่ใช่การยกเว้นโดยไม่มีขอบเขต เพราะกฎหมายจำกัดจำนวนสำเนาว่า ให้มีจำนวนตามสมควร เพื่อวัตถุประสงค์ในการบำรุงรักษาหรือป้องกันการสูญหาย

ประเด็นปัญหาถาม ตอบ เสริมความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต)

๑. คำถามจากผู้ปกครอง

๑. ระยะเวลาประกัน เงื่อนไขการรับประกันและศูนย์ซ่อมใกล้บ้าน

ตอบ ศูนย์รับประกันจะมีทั้งสิ้น ๓๒ ศูนย์ และจะเริ่มค่อยๆ ขยายจนครบทุกจังหวัด หากเครื่องชำรุดในพื้นที่จังหวัดที่ยังไม่มีศูนย์บริการให้นำส่งสำนักงานเขตประถมศึกษา ในแต่ละเขตที่โรงเรียนของนักเรียนสังกัดอยู่

๒. ถ้าไม่รับเครื่องแต่จัดหาเองได้หรือไม่ จะสามารถดาวน์โหลดโปรแกรมได้ที่ไหน

ตอบ การแจกคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ให้กับนักเรียนชั้น ป.๑ เป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะแจกให้กับนักเรียนชั้น ป.๑ ทุกคนทั่วประเทศในการยืมเรียน (เหมือนกับหนังสือเรียน) ผู้ปกครองไม่สามารถขอคืนเครื่องได้ แต่สามารถจัดหาซื้อเครื่องเองเพื่อใช้ส่วนตัวที่บ้านได้ ซึ่งโปรแกรมที่ใช้บริหารจัดการเนื้อหาภายในเครื่องแท็บเล็ต ป.๑ เรียกว่าระบบ Learning System (LSystem) ซึ่งคณะผู้จัดทำระบบนี้ได้มอบให้กับรัฐบาลฟรีจำนวน ๑ ล้าน License หากผู้ปกครองต้องการจะนำโปรแกรมระบบ LSystem มาลงในเครื่อง สามารถดาวน์โหลดผ่านระบบ Education Store (ปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัย) ของทางกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผ่านเว็บไซต์ www.otpc.in.th ภายในอนาคตอันใกล้ก็ได้

๓. ระยะเวลาของโครงการกี่ปี ต่อเนื่องหรือไม่

ตอบ สำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ที่แจกนักเรียนชั้น ป.๑ มีระยะเวลาการใช้งานทั้งสิ้น ๓ ปี และจะมีโครงการแจกเครื่องแท็บเล็ตให้กับนักเรียน ชั้นอื่นต่อไปภายในอนาคต

๔. ถ้าเครื่องหายหรือเครื่องหมดระยะประกันและชำรุด จะหาซื้อได้จากที่ไหน

ตอบ สามารถหาซื้อได้ที่ตัวแทนจำหน่ายของ บริษัท SCOPE หรือสอบถามข้อมูลตัวแทนจำหน่ายหรือสั่งซื้อได้ที่ info@scope.co.th

๕. ถ้าอยากให้โรงเรียนรับผิดชอบเครื่องโดยนักเรียนไม่ต้องนำกลับบ้านจะได้หรือไม่

ตอบ เป็นเงื่อนไขการตกลง (MOU) ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง สามารถให้นักเรียนนำกลับไปใช้ที่บ้านหรือเอาไว้ที่โรงเรียนได้

๖. ใช้ระบบปฏิบัติการอะไรยี่ห้ออะไร

ตอบ เป็นระบบปฏิบัติการ Android ๔.๐.๓ ยี่ห้อ SCOPAD

๗. ราคาเครื่องที่หาซื้อตามท้องตลาด ราคาเท่าไร หาซื้อได้ที่ไหน

ตอบ ราคาเครื่องที่หาซื้อตามท้องตลาด ราคา ๔,๐๐๐ บาท ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและค่าขนส่ง

ในระยะต้นสามารถติดต่อได้ที่ ส่งชื่อได้ที่ info@scope.co.th

๘. เครื่องต่อ Internet ไม่ได้จะอย่างไร

ตอบ ลำดับแรก เช็คว่าอุปกรณ์ wifi ที่โรงเรียน หรือภายในบ้าน ว่าได้ทำการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตและตัวเครื่องแล้วหรือยัง ลำดับที่สอง เปิดสัญญาณ wifi-on ที่ตัวเครื่องและเลือกชื่ออุปกรณ์ wifi ทำการเชื่อมต่อ (Connect) กับเครือข่าย

๙. มีคู่มือใช้งานเบื้องต้นให้ผู้ปกครองหรือไม่

ตอบ คู่มือการใช้งานเบื้องต้นสำหรับผู้ปกครองสามารถดาวน์โหลดได้ที่

www.otpc.in.th/document/parent_guide.zip

๑๐. ในเว็บไซต์ (Website) ที่ไม่ต้องการให้เด็กเข้าไปใช้งาน สามารถ Lock ได้หรือไม่

ตอบ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีระบบกั้นกรอง เว็บไซต์ที่อันตรายในระดับต้น แต่การใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ที่ดีเมื่อตัวเครื่องเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ผู้ปกครองควรให้ความดูแลอย่างใกล้ชิด จะเป็นประโยชน์กับบุตรหลานสูงสุด หากผู้ปกครองไม่มี เวลาดูแล จึงไม่ควรให้บุตรหลาน ใช้งานอยู่เพียงลำพัง

๑๑. หากบ้านไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต (Internet) จำเป็นต้องติดตั้งหรือไม่

ตอบ หากผู้ปกครองต้องการเสริมความรู้ให้กับบุตรหลาน สามารถขอติดตั้งสัญญาณ ได้ที่ตัวแทนผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider) เพื่อเป็นการ update เนื้อหาการเรียนรู้ให้มากขึ้นจากเดิม แต่อย่างไรก็ตามหากผู้ปกครองไม่มีงบประมาณ ในส่วนของการติดตั้ง ก็ไม่จำเป็นที่จะต้อง ใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่บ้านได้ เนื่องจากเนื้อหาภายในเครื่องได้ถูกออกแบบมาสำหรับใช้งาน แบบ Offline โดยเฉพาะอยู่แล้ว

๑๒. เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ แล้วจำเป็นต้องคืนเครื่องหรือไม่

ตอบ เมื่อจบชั้น ป.๑ เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) จะติดตามนักเรียนไปใช้งานเมื่อเรียนชั้น ป.๒ และ ป.๓

๑๓. กรณีย้ายโรงเรียนนักเรียนจำเป็นต้องคืนเครื่องหรือไม่

ตอบ กรณีที่นักเรียนย้ายโรงเรียน เครื่องแท็บเล็ตที่นักเรียนใช้ (ซึ่งเป็นเครื่องยืมเรียนของนักเรียนแต่ละคน) จะถือติดตัวไปกับนักเรียนในกรณีที่ย้ายไปโรงเรียนอื่น

๑๔. นักเรียนจะมีชั่วโมงในการเรียนผ่านเครื่องกี่ชั่วโมงต่อวัน และมีกี่วิชา

ตอบ เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เป็นเพียงสื่อเสริมในการเรียนการสอน ไม่ได้เป็นสื่อหลัก ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียน ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน

๑๕. มีการวัดผลหรือการประเมินคุณภาพจากการเรียนจากเครื่อง (แท็บเล็ต) ว่ามีความแตกต่างจากการเรียนหนังสือหรือไม่อย่างไร

ตอบ กระทรวงศึกษาธิการได้เตรียมระบบวัดผลประเมินผล และได้มีการทำการวิจัยและ

ประเมินผล ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังจากการนำเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) มาบูรณาการการเรียนการสอน ร่วมกับสาระการเรียนรู้ใน ๕ รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

๑๖. มีการเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนในการใช้แท็บเล็ตและเนื้อหาของหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร

ตอบ กระทรวงศึกษาธิการได้มีการเตรียมความพร้อม โดยมีการจัดอบรมวิทยากรแกนนำ เพื่อกระจายความรู้สู่ศึกษานิเทศก์ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา หลังจากนั้นศึกษานิเทศก์ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาได้นำความรู้ดังกล่าวไปจัดการอบรมการใช้งานเบื้องต้น รวมถึงการใช้แผนบูรณาการเรียนการสอน ๒๐๐ วัน ให้กับครูชั้นประถมศึกษาปีที่๑และผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนทุกคน

๑๗. ทางโรงเรียนมีวิธีการควบคุมไม่ให้นักเรียนใช้โปรแกรมที่ไม่เหมาะสมอย่างไร

ตอบ ขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียนในแต่ละแห่ง

๑๘. นักเรียนจะมีชั่วโมงในการเรียนผ่านเครื่องที่ชั่วโมงต่อวัน และมีกี่วิชา

ตอบ ขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียนและครูผู้สอน

๑๙. หากผู้ปกครองต้องการเป็นเงินและจัดหาเครื่องที่มีประสิทธิภาพการใช้งานสูงกว่าสามารถทำได้หรือไม่

ตอบ ไม่สามารถเปลี่ยนเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) และรับเป็นเงินแทนได้ เนื่องจากเครื่องแท็บเล็ตเป็นเครื่องยืมเรียนของนักเรียนชั้น ป.๑

๒๐. หากผู้ปกครองต้องการสละสิทธิ์ในการรับเครื่องสามารถทำได้หรือไม่ และสามารถนำเครื่องส่วนตัว มาใช้ในการเรียนแทนได้หรือไม่

ตอบ ผู้ปกครองไม่สามารถสละสิทธิ์ในการรับเครื่องแท็บเล็ตได้ เนื่องจากเป็นเครื่องที่นักเรียนต้องใช้ยืมเรียน ในการนำเครื่องส่วนตัวมาใช้ ขึ้นอยู่กับ กฎระเบียบของทางโรงเรียนว่าอนุญาตให้นำมาได้หรือไม่

๒๑. ขอทราบระยะเวลาและขั้นตอนในการจัดส่งเครื่องไปยังโรงเรียนต่างๆ / รายชื่อโรงเรียน

ตอบ สามารถเข้าไปดูรายละเอียดได้ที่ www.otpc.in.th/schoollist.html

๒๒. การลงทะเบียนเพื่อขอรับเครื่องแท็บเล็ตมีขั้นตอนอย่างไรและใช้เอกสารอะไรบ้าง

ตอบ สามารถเข้าไปดูรายละเอียดได้ที่ www.otpc.in.th/process.html

๒๓. มีการจัดตั้งศูนย์รับซ่อมบำรุงไว้เพียงพอหรือไม่ และมีขั้นตอนการส่งซ่อมอย่างไร

ตอบ มีการจัดตั้งศูนย์บริการระยะแรก ๓๒ ศูนย์หลังจากนั้น จะขยายไปจนครบทุกจังหวัด ขั้นตอนการส่งซ่อมผู้ปกครองสามารถ นำตัวเครื่องที่มีปัญหาส่งซ่อมเข้าที่ศูนย์บริการหรือ หากไม่ทราบสามารถเข้าไปสอบถามรายละเอียดกับทางโรงเรียนเพื่อติดต่อสำนักงานเขตการศึกษาในแต่ละพื้นที่ได้

๒๔. หลักสูตรการเรียนการสอน มีที่หลักสูตร มีรายละเอียดอะไรบ้าง

ตอบ หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีทั้งหมด ๕ สาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ สามารถ ดูรายละเอียดได้ที่ [http:// www.](http://www.)

dekthai.net/otpc.htmlหรือคลิกที่นี่ เพื่อทำการดาวน์โหลดรายละเอียดเบื้องต้น ในคู่มือคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ฉบับผู้ปกครอง

๒๕. กรณีนักเรียนชั้นอื่นนอกเหนือจากชั้น ป.๑ ต้องการนำเครื่องส่วนตัวมาใช้ในการเรียนสามารถทำได้หรือไม่

ตอบ ขึ้นอยู่กับนโยบายและกฎระเบียบของทางโรงเรียนว่าอนุญาตหรือไม่

๒๖. จะมีการสนับสนุนในส่วนของเนื้อหาหลักสูตรหรือไม่อย่างไร

ตอบ เนื้อหาของหลักสูตร สามารถ ปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยได้ โดยเลือกเมนู แอปพลิเคชัน > เลือก ปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัย หรือสามารถ Upgrade เนื้อหาด้วยการใส่ Micro SD Card ซึ่งมีเนื้อหาของชั้น ป.๒ และชั้นอื่นได้ โดยผ่านระบบ Learning System (LSystem) โหลดถูกต้องไม่มีการตัดแปลงข้อมูลของเว็บไซต์ใดๆ ทั้งสิ้น โดยไม่ได้รับอนุญาต

๒. คำถามจากครูและผู้อำนวยการโรงเรียน

๑. เครื่องแท็บเล็ตลงสื่อการสอนหรือหนังสือหรือไฟล์อื่นๆ ได้หรือไม่

ตอบ เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) สามารถลงไฟล์อื่นๆ ได้ โดยผ่านสาย Data Link เมื่อทำการเชื่อมต่อกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

๒. สามารถลบไฟล์สื่อการเรียนการสอน (contents) ที่ทาง สพฐ.บรรจุไว้ได้หรือไม่

ตอบ สามารถลบได้หากต้องการพื้นที่ในการวางสื่อประเภทอื่น แต่เครื่องของนักเรียนดังกล่าวจะไม่มีเนื้อหา ในการใช้เรียนร่วมกับครูและเพื่อนนักเรียนในชั้นเรียน

๓. ถ้านักเรียนย้ายโรงเรียน เครื่องแท็บเล็ตที่ประจำตัวนักเรียนต้องทำอย่างไร

ตอบ ถ้านักเรียนย้ายโรงเรียน นักเรียนจะถือคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เครื่องเดิมติดตามตัวไปด้วย

๔. ในกรณีที่นักเรียนสูญหายไม่มาโรงเรียนครูตามตัวไม่พบ เครื่องแท็บเล็ตที่ประจำตัวของนักเรียนต้องส่งคืนใคร

ตอบ ครูต้องนำส่งคืนโรงเรียน เพื่อมอบส่งคืนให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนสังกัดอยู่ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะนำเครื่องดังกล่าวส่งเข้าคลังส่วนกลาง ของ สพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ

๕. ถ้าเปิดมาเครื่องเสียภายใน ๗ วัน ต้องทำอย่างไร ส่งซ่อมหรือเปลี่ยนที่ไหน

ตอบ เมื่อเปิดเครื่องมาแล้วเสียภายใน ๗ วันหากสภาพเครื่องไม่มีการชำรุดหรือเป็นรอยขีดข่วนที่ตัวเครื่องและ Touch Screen ในระดับต้น โรงเรียนสามารถนำไปเปลี่ยนได้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่โรงเรียนสังกัด

๖. นักเรียน ป.๑ ใช้จะยังมีหนังสือเรียนให้นักเรียนใช้ในห้องเรียนหรือไม่

ตอบ นักเรียนป. ๑ ยังมีหนังสือเรียนในห้องเรียนเหมือนเดิม เนื่องจาก เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เป็นเพียงสื่อการสอนเสริมเท่านั้น

๗. ในเครื่องแท็บเล็ตจะสามารถนำเกมส์ใส่ได้หรือไม่และจะมีมาตรการป้องกันอย่างไร

ตอบ เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ไม่สามารถนำเกมส์ ใส่เข้าไปได้ เนื่องจากระบบของเครื่อง OTPC ไม่มี Google Play และมีรหัสผ่านเพื่อป้องกัน การ Install โปรแกรมเกมส์

๘. มีมาตรการในการป้องกันการใช้ Wireless ในการเข้าเว็บโป๊ หรือไม่

ตอบ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีระบบ Firewall ป้องกันการเข้าเว็บโป๊ในระดับต้น

๙. รัฐบาลจะจัดสรรซื้อปลั๊กที่ใช้ในการชาร์ตเครื่องและอุปกรณ์ต่อพ่วงให้หรือไม่

ตอบ เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) มีช่องหนังต่อพ่วงให้กับนักเรียนในการใช้งาน ส่วนปลั๊กไฟที่ใช้สำหรับชาร์ตเครื่อง โรงเรียนจะต้องเป็นผู้จัดหาซื้อ

๑๐. เรื่องการลงโปรแกรมอัปเดตข้อมูลทาง สพป./สพฐ. ไม่มีความรู้หากจ้างคนที่เก่งสารสนเทศ (IT) รัฐบาลสนับสนุนหรือไม่

ตอบ ในการพัฒนาโปรแกรม ในเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ของ ป.๑ มีชื่อระบบว่า Learning System (LSystem) ซึ่งเกิดจากการรวมตัว ของอาสาสมัคร วิศวกร ครู ระดับแนวหน้าของประเทศ รวมกันพัฒนาและบริจาคฟรีบรรจุในเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) จำนวน ๑ ล้านเครื่อง เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดการ เนื้อหา (Contents) ที่มีจำนวนมาก ของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานต่างๆ ให้มีไปในทิศทาง การจัดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเรียกว่าระบบ Knowledge Management (KM) ซึ่งการจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญอยู่ในระหว่างการดำเนินการ อาสาสมัครทีมพัฒนาระบบ LSystem เพื่อให้ใช้งานได้กับ ระบบของเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ม.๑ และเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ของชั้นเรียนอื่นๆ ของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป ทั้งนี้เพื่อนำระบบดังกล่าว เป็นระบบนำร่องให้กับประเทศไทย ซึ่งระบบที่พัฒนาเป็นระบบแรกในโลก มีการจัดการบริหารเนื้อหาที่หลากหลายต่าง ๆ ดังกล่าว

๑๑. ครูมีความรู้ด้าน IT สามารถอัปเดตเวอร์ชันเองได้หรือไม่

ตอบ ระบบไม่เปิดให้ครูผู้ใช้งานหรือผู้ที่มีความรู้ด้าน IT สามารถอัปเดตเวอร์ชันเองได้

๑๒. จากเครื่องแท็บเล็ตที่แจกให้กับเด็กนักเรียนเปลี่ยนเป็น PC และติดตั้งไว้ที่ห้องเรียน พร้อมลงโปรแกรมเหมือนกับแท็บเล็ต จะดีกว่าหรือไม่

ตอบ เนื้อหาที่นำไปใส่ไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) คณะนักพัฒนาระบบ LSystem ได้เตรียมไว้เพื่อให้สามารถเปิดดูได้บนเครื่อง PC ได้ด้วย

๑๓. ถ้าปีหน้ามีการแจกเครื่องแท็บเล็ตให้กับนักเรียนชั้นป. ๑ อีกครั้ง กระทรวงศึกษาธิการจะมีวิธีจัดการบริหารเครื่องแท็บเล็ตครูอย่างไร

ตอบ โรงเรียนจะมีระบบบริหารจัดการพัสดุครุภัณฑ์ เป็นเครื่องยืมสอนของครูชั้น ป.๑ และชั้น

อ้างอิง

- รายงานสถานการณ์การควบคุมและปิดกั้นสื่อออนไลน์ด้วยการอ้างกฎหมายและแนวนโยบายแห่งรัฐไทย มุลนิธิ
ไฮนริค เบิลล์
- บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ....โดย สาวตรี สุขศรี
- คู่มือการปฏิบัติและแนวทางการป้องกันเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จัดทำโดย
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- คู่มืออบรมปฏิบัติการบูรณาการใช้คอมพิวเตอร์พกพา (Tablet) เพื่อยกระดับการเรียนการสอน พิมพ์ครั้งที่
ที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๕ สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม

- <http://www.onec.go.th>
- <http://www.moe.go.th>
- <http://www.otpc.in.th/faq.html>
- <http://www.otpc.in.th/process.html>
- <http://www.cert.org>
- <http://learners.in.th>

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ระบบคอมพิวเตอร์” หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

“ข้อมูลคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูล ข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

“ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เส้นทาง วันที่ ปริมาณ ระยะเวลาชนิดของบริการ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า

(๑) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่น โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเอง หรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

(๒) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

“ผู้ใช้บริการ” หมายความว่า ผู้ใช้บริการของผู้ให้บริการไม่ว่าต้องเสียค่าใช้บริการหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖ ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑ ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๒ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐

(๑) ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

(๒) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตาม (๒) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๓ ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติมหรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริต ผู้กระทำไม่มีความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

มาตรา ๑๗ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกอาญาจักรและ

(๑) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

(๒) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษจะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

(๒) เรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(๔) ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมีได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๕) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(๖) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

(๗) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

(๘) ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วยในการพิจารณาคำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทึกนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน

การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๘ (๔) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น

การยึดหรืออายัดตามมาตรา ๑๘ (๘) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึดหรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้นานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรือถอนการอายัด

โดยพลันหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดตามวรรคห้าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสองลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตราหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดมีชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์รวมอยู่ด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้มีคำสั่งห้ามจำหน่ายหรือเผยแพร่ หรือสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นระงับการใช้ ทำลายหรือแก้ไขข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ มีไว้ในครอบครอง หรือเผยแพร่ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ดังกล่าวก็ได้

ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามวรรคหนึ่งหมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมขัดข้อง หรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงทั้งนี้ เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งที่มุ่งหมายในการป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่ง

ดังกล่าวข้างต้น ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ให้แก่บุคคลใด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจมีค้ำมั่นสัญญา ชูเชิญหลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น

มาตรา ๒๖ ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวันแต่ไม่เกินหนึ่งปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายและเฉพาะคราวก็ได้

ผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถระบุตัวผู้ใช้นับตั้งแต่เริ่มใช้บริการและต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับตั้งแต่การใช้บริการสิ้นสุดลง

ความในวรรคหนึ่งจะใช้กับผู้ให้บริการประเภทใด อย่างไร และเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ให้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๒๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาทและปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๘ การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และความชำนาญเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือรับคำกล่าวโทษ และมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนเฉพาะความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ในการจับ ควบคุม คั่น การทำสำนวนสอบสวนและดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ บรรดาที่เป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้กำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติและรัฐมนตรีมีอำนาจร่วมกันกำหนดระเบียบเกี่ยวกับแนวทางและวิธีปฏิบัติในการดำเนินการตามวรรคสอง

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา